

Jemlikhet råder på balen,
 Struntman är blott litet galen;
 Lef goda broder!
 Ullas klenoder!
 Lefve Fredrika!
 Alla ä lika.

Lef sol och måne, alla stjernor och en hvar,
 Se skyn så klar :||:
 I nattens sköt.

Tappa ur ankarn mera,
 Systrarne ä så bleka.
 Fan ska nu Er regera,
 Som inte dricka ur.
 Finnes då ej madera?
 Ska vi på narri leka
 Och myrtenbädd formera?
 Eller, systrar, hur?
 Ullas, ögon, matta, ljufva,
 Hennes lilla väderhufva,
 Gör henne söter.
 Och jag så blöter
 Af Bachi safter,
 Hämtar mig krafter,

Tag mej i handen Ulla — Ack så ömt jag ber.
 Drick lite mer,
 Lyd din natur.

Lymmelkoff! kära broder
 Systrar till glaset mana.

Du

Du för ju Bachi roder

Du hans Härold är.

Drunkna i vinets floder,

Stupa på Cypris bana —

Skänker oss gyllne stoder

Ack men små besvär.

Ej i de förnämas salar

Men i små herdinnors dalar,

Är jag en hjeite

Spänner der bälte

Med 'sjelfva satan.

Hurra på gatan!

Ack om bror Vingmark, broder Mollberg
lefde nu,

Då voro du :||:

Ett nöt mon cher!

Stojet sig mera saktar,

Murkenström pipan stoppar,

Struntman sin Ängel vaktar

Emot djellars list.

Stjernorna jag betraktar,

Klunkar då Bachi droppar,

Men för att snafva aktar,

Som det hände sist.

Se tvänne Nymfer så feta,

Blott med ett kvarter arbeta.

Klunken J sköna,

Då ska ni röna

Fröjd uti Tankan,
Vällust i rankan.

Hej Fredrika Skott! jag har den äran, din skål.
I denna bål :||:
Är ingen brist.

Är jag då än begrafven?
Ingen mitt minne lastar.
Nej, dödens hvassa glafven
Sig ej hejer än.
Kommen från vida hafven,
Här jag mitt ankar kastar.
Till ärans Tempel trafven,
Jag är glädjens vän
Rödlätta små trinda kinder — — —
Och vid glasena ej hinder . . .
Nymfer som värda
Oskuldens börda,
Jungfrur, Madammer
Flaskornes slammer. —

Der kära bröder lifvets sköna föremål!
Klang! Ullas skål! :||:
Hon är min Vän.

Men jag nu afsked tager,
Skymning för ögat råder,
Våt är min vunna lager.
Hvar är sömnens gud?
Aj, jag har fått podager,
Hufvudet, mina nåder.

Sig emot jorden drager.

An ge glasen ljud.

Murgröna kransar min hjessa.

Ulla hon blir min prinsessa.

Jag får plumager,

Åmar, fastager.

Farväl min Ulla! Ack, jag somnar nu i ro.

Du har min tro, |||:

Min lilla brud.

Nu var sällskapet rätt muntert. Dansen börjades å nyo, och nu gick allt mer harmoniskt till väga. Omsider återkommo från sin promenad äfven von *Kloo* och *Lotta*, och fastän utan att dansa, bevistade Societeten. *Lotta* var åter munter; likväl kunde molnet, äfven vid vaxljusen, synas på von *Kloos* pannå. Men för att gora historien om *Juliana*, komplett, måste vi återgå till henne. Ett högst ledsamt Kapitel förestår; men det är det nyttigaste och därför supplicerar jag hos *Julianas* fordna Vänner och bekanta, det de dervid fästa sin uppmärksamhet.

5 Kapitel.

En ung välbildad man hade inträdt: han hade ej friska kinder, ej en spelande eld i ögat; men lugn och stolthet hvilade på pannan, och ett, om jag så får utrycka mig, alfvarsamt behag røjde sig i hela hans väsen, i hvarje hans rörelse. På honom vände samtliga Damerne sina

sina blickar. För honom skulle *Pfnurrskan* blifvit en martyr, för honom skulle *Skottskan* öfvergifvit sin nye och fromme Älskare; för honom skulle Mamsell *Skymningar* gifvit sitt högtidliga löfte att aldrig gå utom dörren utan hans sällskap; mot hans kassa skulle Mamsell *Igel* visat barmhertighet, och för honom skulle Fru *Hemplinger* gerna lidit döden.

Jag får säga till rosenröda och ystra gosars tröst, att de hos så väl ärbara som inte ärbara Fruntimmer, gynnas mycket mindre än en man som har stadga och tillika ett ädelt utseende. En anspråksrik ton, en skön *coup de vent*, och flera andra goda saker utträta ofta iugenting, ty ej sällan se Damerne deri onatur; men en välväxt och manlig karl förräder ingen onatur, och just derföre, mina gynnare, behåller han alltid företrädet.

Nå, — denne unge okände man hade inträdt, och Gud skall veta, utan afsigt att behaga någon, behagade han alla. *Juliana* dansade — ock med behag. *Hundsvottsky* var hennes Riddare. Endast på *Juliana* och stundom på *Anton Kikare* voro den okändes blickar fästade. I hans ansigte uttryckte sig under hela tiden, farvåning, harm och medlidande. Damerne började slutligen tro att han var lite galen, och detta gjorde honom för dem mer intressant. Omsider gick han fram till *Kikare*, som klingade brorskål med Herr *Lymmelkoff*,
och

och slog honom på axeln, med dessa ord: Herr *Kikare*, jag har ett förslag att göra Er. "Hvad kan det vara, min gunstig Herre?" yttrade sig denne; "jag har inte den synnerliga äran att känna Er". — "Men jag har den synnerliga vanäran att känna Er," återtog den unge okände, "kom afsides och hör mig om Ni inte vill ångra Er, för hela er lifstid."

Herr *Kikare* måste beqväma sig härtill och den okände ålade honom endast att dansa med *Juliana Fuhrman*. *Kikare* blef mer flat än bestört, och sade att han väl fordom haft den lyckan vara något bekant med *Mamsell Fuhrman*, men nu mera undveko de begge hvarandra. Orsaken dertill kände *Mamsell Fuhrman* bäst sjelf, och han skulle gerna vilja spara sig den ledsamheten att något vidare tala i detta ämne. — "Din bof, jag gör dig ärelös inom tre dagar, om du inte dansar med denna flicka, hvars heder och lycka du åntröfvat henne." Denna manliga och decisiva ton af den okände satte *Kikare* i förskräckelse, och sedan han något hämtat sig, oppbjöd han *Juliana*, hvars kärlek för honom ännu ej alldeles kallnat. Med osäkra steg (ingen följd af pounce, utan af en qvalfull ovisshet) sväfvade nu *Kikare* kring rummet med sin *Juliana* och denna var lika glad som förvånad af en sådan förändring hos sin förförare.

Som en stor del af sällskapet kände *Julianas* och *Kikares* forndna relationer till hvarandra,

dra, ansågo de den okände för en trollkarl, som blott med ett par ord kunnat tvinga en sådan dansmästare som *Kikare*, att likasom å nyo visa sig hederlig karl. Den okände, älskvärde Ynglingen var alltjemt ett föremål för Damernas ögon och således äfven föremål för deras konversation; och karlarne önskade alla, men ingen vågade proponera honom närmare bekantskap. En menniska, som har egenheter och tillika en mantlig och god karakter, inger alltid en känsla af vördnad, han må träffas hvar som helst — i ett konsistorium — vid en Domstol — eller på en Uggelviksbal.

Sedan kadrillen upphört, gick den okände fram till *Juliana*, tog henne vid handen, vinkade *Kikare*, och i sällskap med dem, gick i ett annat rum. Detta väckte väl det öfriga sällskapets nyfikenhet, men ingen vågade lyssna, och hvar och en ansåg sig för hederlig dertill. Men ett allmänt skratt uppstod, då den okände lät requirera en butelj pounche, men blott ett glas. Tre personer, men blott ett glas! En kurjös idéel! Von *Kloo* talte med *Månstråle* härom, och den senare yttrade sig, att den unge okände vore mera värd än hela det öfriga lefvande skräpet på balen. Detta var *Månstråles* eget uttryck. Författarn skulle annars ej vågat anföra det.

6 Kapitlet.

Då den okände blifvit allena med *Kikare* och *Juliana*, börjades af honom följande lärorika samtal.

Den

Den Okände: Mamsell, jag är rätt glad att råka Er. Känner Ni igen mig?

Juliana: Min herre, jag vet mig aldrig förr haft den äran att se Er.

Den Okände: (till 'Kikare) Och Ni min herre, känner mig inte heller?

Kikare: På min heder, förekommer Ni icke mej lika besynnerlig somfrämmande. Nej, jag har aldrig förr sett Er.

Den Okände (till *Juliana*) Jag kommer från Er födelse-bygd; jag kan hälsa Er från Vänner och Släktingar.

Juliana: (träffad) Ack, min herre, jag har kanske hvarken Vänner eller Släktingar.

Den Okände: Jag kände Er Far mycket. Det var en hedersman; öfver hans aska hvilar ingen förbannelse. Ack, om han lefde och finge se sina barn.

Juliana: Inte alla! . . . nej, nej, inte alla!

Den Okände: Jag vet, Ni menar Era båda äldre Systrar. Det är sannt, illa beräknade och alldeles inte passande äktenskap, beredde deras olyckor; men dessa fruvar äro allmänt kända såsom ganska hederliga Fruntimmer.

Juliana: Ack, min herre — jag vet det.

Den Okände: Era bröder, fastän de på Er Mors befallning, valt yrken som ej öfverensstämde med deras böjelser, hafva nu, sedan dessa yrken genom vana och andra omständigheter, blifvit enlige med deras lynnen, eller rättare, sedan deras lynnen blifvit enlige med dem — Era bröder, säger jag, finna sig nu ganska lyckliga. Tvänne af dem äro redan gifta: hvarje af dem äger redan en liten familj: deras hustrur äro mönster af dygder, och genom arbetsämhet och redlighet skyddade mot behovet, hvad återstår då mer i deras sällhet?

Er yngre bror är väl ännu ej fäst vid någon kvinna, men han är dock i alla afseenden en afvundsvärd menniska, ty hans själ är oberoende af världen, hans tänkesätt rena och hans hjerta ej bland de sämre. Således finner jag ingen orsak till Er önskan, att om Er Far kunde återse sina barn, ett enda borde undragas hans blickar.

Juliana: Hvem är Ni minherre? ni förkrossar mig.

Kikare: Och mig har Ni redan gjort förvånad och gör det ännu mer. Men hvartill tjänar att jag är vittne till detta förnöjande samtal? med Er tillåtelse rekommenderar jag mig.

Den okände: Ni blir här. En gång måste äfven Ni bli hederlig karl, och upphöra att låta Ert samvete beständigt göra cessioner.

(*Kikare*)

(Kikare tog sig en pris snus och betraktade himlahvalfvet.)

Den Okände: Mamsell, Er Fru Mor är verkligen sjuk. Jag fann en beständig hemlig sorg vara orsaken till hennes sjukdom. Förbannelse öfver den, som orsakat henne denna sorg.

Juliana: O, Gud!

Den Okände: Jag frågade henne efter hennes tredje dotter. Jag har alldrig haft mer än två, sade hon.

Juliana: Förmycke!

Den Okände: Drick pounche Mamsell, Ni behöver det.

Juliana: Hvilken förödmjukelse!

Den Okände: Jag frågade Edra begge äldre bröder, efter deras tredje syster, den vackraste, den qvickaste och som hade det bästa hjerta . . .

Juliana: Och de svarade . . .

Den Okände: Båda drogo på axeln, sågo på hvarannan ett ögonblick, och sade: Vi ha alldrig haft mer än tvenne systrar.

Juliana

Juliana: Ack, min Mor, mina bröder!
(Hon kastar sig med de upprördaste känslor
på en stol.)

Den okände: Drick pounche, Mamsell, Ni
behöfver det!

Juliana: jag förtjenar detta.

Den okände: jag frågade Era begge systrar
efter den tredje, den sköna flickan, som i sin
barndom lofvade så mycket . . .

Juliana: Och mina Systrar . . .

Den okände: De svarade, under tårar: Vi
ha aldrig haft någon tredje Syster.

Juliana: Mitt helfvete är redan begynt.

Kikare: (för sig) Jag mår inte heller så
synnerligen bra.

Den okände: Drick pounche, Mamsel, Ni
behöfver det.

Juliana: Jag eländiga! mina qual tillväxa
— och Ni är ändå lika bitter.

Den Okände: Jag frågade Er yngre bror;
efter hans tredje syster, och han . . .

Den

Den Okände: Han svarade: Jag har en tredje Syster, en förvillad Flicka: men ännu skall hon räddas, jag svär det vid hennes och min Fars skugga.

Juliana: Åck, min broder *Wilhelm*, hvad jag älskar dig!

Den Okände: Han bad mig, å sina vägnar begära en kyss af Er. Ge mig den.

(Den okände tryckte på flickan en eldig kyss)

Den Okände: Jag har fått Er brors fullmakt att i detta mål, handla i hans ställe; och hvad jag gör är precis detsamma, som han gjorde det sjelf.

Kikare: (för sig.) Jag lärer förmodeligen inte heller bli glömd. Hvem fan har luren drägat hit den karlen? Jag har aldrig varit plågad af melankoli förr än i dag. Knäfveln besitta.

Den Okände: Jag har rest till Stockholm, endast för att träffa Er och underrätta mig om Er belägenhet. Förgäfves har jag använt flera dar, att få er adress; en profetisk ande sade mig att Ni skulle råkas på denna bal, och jag beslöt att bevista den. Jag har genom detta beslut, haft den dubbla lyckan, att med Er, äfven få se Herr *Anton Kikare*; och det

är Era gemensamma affärer jag nu tänker ställa till rätta.

Kikare: För Guds skull, min herre . . . men för tunnor tusan! . . . nå, nå . . . ödmjukaste tjenare, detta är blott ett litet raljeri.

Den Okände: Jag kände Era upplösta relationer till hvarannan, derföre var min befallning till Herr *Kikare*, att dansa med *Juliana*, den första surprisen . . .

Kikare: Och den andra surprisen . . . ?

Den Okände: Bli den, att Ni inom möjligaste korta tid, skall gifta Er med denna flicka.

Kikare: Men hvem skulle Ni egentligen vara, efter Ni är så befallande? legitimera Er — jag ledsnar annars att höra Era galenskaper; se så, legitimera Er.

Den Okände: Strax; men Ni *Juliana* måste gå i nästa rum så länge. Jag skall strax säga Er, om Ni blir gift med Herr *Kikare* eller inte.

(*Juliana* gick och var mer än förundrad).

Den Okände: Se så min herre, nu skall jag uppfylla Er begäran. Hör mig nu med eftertanka, och fatta sedan, med klokhets Ert beslut.

Ni har utgifvit Er löpande revers på 1500 R:d Banko; men nekat till Ert namn vid W . . . Lands-Kansli. Landsköfdinge Embetet förklarade, i anledning deraf, målet tvifstigt, och öfverlemnade det till vederbörlig Domstol. Jag har till fullo inlöst reversen, endast för att komma åt Er. Jag har de fullkomligaste bevis emot Er — och Ni känner Lagarnes alfvarsamhet, i afseende på sådana brott. På min hitresa fick jag äfven den ovärderliga underrättelsen, att Ni har ett stort parti lurendrågadt gods på vägen till Stockholm; Jag vet att presist klockan ett i natt inträffar den person, som förer det, på Barkaby gästgifvaregård — och på minsta vink af mig skall man verkställa beslag derå. Ni vet utan tvifvel att sista Förordningen rörande lurendrageri, är sträng, och det med billighet. Välj nu — Förlora heder och ära, offentligen schavottera, blif förlustig allmänna förtroendet, och dessutom betala reversen och plikta hela den ansenliga summan det lurendrögade godset är värdt — välj detta, säger jag — eller förbind Er, vid ansenligt vite, att med det snaraste gifta Er med min Syster.

Kikare: Är Ni hennes bror?

Den Okände: Ingen ting mindre. Nä, lemna mig ett afgörande svar. Ni behöfver ej rodna för Era tillkommande släktingar. De skulle tvertom behöfva rodna för Er, om ungdom

dom, till någon del, ej ursäktade de dårskaper och laster, för hvilka Ni gjort Er känd.

Kikare: Men *Juliana* har, så visst som solen fins, förlorat den aktning hon bör åga för sig sjelf, och derigenom äfven den aktning andra borde hysa för henne. Det oroar mig att jag nödgas säga detta för hennes bror, som har min högaktning; men min närvarande belägenhet uppfordrar mig dertill.

Den Okände: Usling, ditt prat gör ingen ändring i mitt beslut. Du stal först hennes ära; ditt liseri och dina eder, Herr *Anton Kikare*, utträttade så mycket, att hon glömde dygder och pligter. Du öfvergaf henne, då hon genom dig var förd i eländet; hvad hon sedermera begått, får skrivas på din räkning; hennes skulder till dygden, äro så vida du blir dygdens fullmäktig, redan qvitterade. Fort, gift dig med flickan, eller gör jag dig olycklig redan denna natt.

Denna afgörande ton verkade starkt på den stackars *Anton*. Som han redan friat till en rik Köpmansdotter och fått så väl hennes som Föräldrarnes samtycke, var han ej böjd att gifta sig med *Juliana*, till hvars elände han likväl var nog hederlig, att i sig sjelf, finna upphofvet.

Han resonerade nu verkligen förnuftigt
med

med sig sjelf. Kärleken till *Juliana*, var hans första passion af det slaget; och *Juliana* — det viste han — kände för första gången, väldet af kärleken, vid hennes bekantskap med honom. Begge hade ännu en gnista kvar af den gamla känslan; och *Julianas* utsväfningar hade genom den uselhet hvori han sjelf försatt henne, ej kunnat undvikas, om hon inte varit mer än qvinna. "Jag tar derföre flickan till min hustru," sade han till brodern; "då först får jag mitt flydda lugn tillbaka; jag sätter mig ner i en god handelsstad i Norra provinserne, och handlar som hederlig karl — tänk! det skall bli ljust att åter veta med sig sjelf att man är det — jag lurendräger nu för sista gången, och ger sedan f.n. dessa osäkra spekulationer, som alltid göra mig bryderi."

Et vite, men blott å *Kikares* sida, af Femtusen R:d Banko, utsattes om han ryggade sitt löfte, eller ej vore gift med *Juliana* sist inom nästkommande nyår; inga andra hinder kunde anses som giltiga, utom en svår sjukdom eller döden. Denna förbindelse undertecknades af *Månstråle* och *Murkenström*, såsom vittnen; de blefvo anmodade att hålla tyst dermed, så väl under balen, som sedermera, och derigenom väcktes ännu mer nyfikenhet hos *Assemblén*.

Juliana inkallades, och ganska glad och förvånad, emottog hon nu den underrättelsen,
att

att hon blefve Fru *Kikare*, inom kort tid. Med yttersta glädje, hörde hon äfven att den okände var hennes yngre bror, den förut nämnde raske gossen, som ville bli militär, men som tvingades af modren att utbyta sabeln mot boken. Han var nu Docent eller rättare så kallad Gymnasij Adjunct och känd för ett godt hufvud och hjerta. Som *Juliana* inte sett sin bror på tie långa år, och hon dessutom vid hans skilsmässa från föräldrarnes hus, ej var mer än tolf år gammal, var det inte underligt att han förekom henne okänd. Han hade med harm och bestörtning, omsider lärt känna hennes öden. Några år hade gått forbi innan han beslutit rädda henne ur förderfvet: nu var tiden dertill inne, emedan han var underrättad det Systemt ångrade sina forseelser, och att Herr *Kikare* mer än hon sjelf, fört henne på villovägar.

Kommen till Stockholm, träffade han en af sina Vänner, som haft resesällskap med *Kikare*. Han berättade att denne fört med sig lurendrågadt gods, och att ännu några dagar derefter ett par lass skulle inträffa. Han berättade äfven om den af *Kikare* utgifne, men af honom förnekade reversen. Sedelägaren fans i Stockholm, och af honom inlöste Magister *Fuhrman* den med en tredjedel af dess belopp, och förbindelse, att så vida han kunde af *Kikare* på hvad sätt som helst återfå summan,

man, hålla honom fullkomligt skadelös. Mä-
gister *Fuhrman* hade flere dar uppehållit
sig i Stockholm, innan han kunde få veta
hvar Systemen bodde; och trodde slutligen
att hon med flit döljde sig, för att und-
gå all uppspaning af släktingar och bekanta, i
synnerhet som hon länge vetat, att en af brö-
derne hade för afsigt, att på Pafos skär, der
Mälaren kastar sin bølja mot *Birger Jarls* sta-
der, uppsöka henne och för henne predika hattring.

Några minuter sedan *Juliana* gått till Balen,
sökte han henne, efter riktig anvisning, på
rätta stället. Värduinnan berättade, utan om-
svöp, att Mamsell nyss i sällskap med ett an-
nat Fruntimmer, gått på den omtallda Assem-
bléen, och han dröjde ej att skynda efter. Han
satte sig i en Åkar-Chäs, och var straxt framme.

Hvad sig vidare tilldrog, är redan be-
kant; och att giftermålet emellan *Kihare* och
Juliana, verkligen gick för sig, skall omtalas
i fjerde delen af denna bok, hvilken blir den
sista och är ämnad, att gifva en fullkomlig
utveckling af det hela och dymedeist tillfredsstäl-
la den gynnande Läsarn.

7. Kapitlet.

Klockan var nu tolf på natten. De dan-
sande voro i full aktion, men *Struntman*, med
sin

sin *Fredrika* satt tyst i ett hörn och kyste outhörligt, än den ena, än den andra af hennes runda, och hvita armar. Lycksalige *Struntman*! drick du nu, så mycket du behagar, ur den platoniska vällustens bägare! (platoniska?) tro du nu, att du, lik en lycksalig ande, ej har någon önskan af sällhet öfrig; tro du nu, att allt hvad din *Ängel Fredrika* säger, är bara silfvertoner; att taket öfver din *Fredrikas* boning, består endast af lätta *Azurskyar*; att din bädd är en grönskande tapet; att din dryck är blott poetiskt vatten — och att du ser den öfriga världen som ett stoft under dina fötter.

Detta kapitel blir ganska lifet: det är endast ägnadt åt *Struntmans* galenskap. Mätte han besinna att i *Fredrika Skotts* famn, hvaraf han nu är så förtjust, han sjelf en gång skall hoptryckas till ett stoft — att hennes famntag, like eggade jern, skola afskära tråden af hans lifs sällhet.

8. Kapitlet.

Birribinsky hade på en lång stund, inte varit synlig. Nu inkom han och hviskade vid flera. Han uttryckte sin förundran deröfver,

öfver, att han ej funnit någon Birribitafla i hela huset: och han frågade efter resonen dertill. Denna reson viste ingen, och detta förundrade honom ändå mer. Han gjorde då en offentlig hemställan till flere, om man ej borde roa sig med ett litet parti gråpojs.

"Gråpojs? vivat gråpojs" skrek en sjutton-årig yngling, "jag har lust att nu borrtspela mina båda Tanter på gråpojs, ty sjelf är jag för närvarande, genom detta spel, alldeles pank".

"Tjenare Herr General i gråpojs!" skrek gubben Murkenström, alldeles uppbragdt, "Ni borde dubbas till en slags Riddare, genom en risbastu, af Er flata förmyndare".

Flera röster, liksom i ett parlament, upphöjde sig mot och med Birribinskys proposition. Sorlet tilltog och Damerne stodo flata att de af de fleste öfvergåfvos för ett så uselt nöje. Man skred omsider till votering: om Naturen af en bal; om ändamålet af en sammankomst, bestående af en väl uppfostrad ungdom utaf båda könen; om anständigheten, om en god polis; *enfin*, om allt detta och mycke annat kunde medgifva, att på detta rum och vid detta tillfälle, börja ett spel, omoraliskt i sin uppfinning och förstörande i dess existence.

Sekter Spindelin, som vi nästan glömt bortt, densamme som gjort *Mari Toffz* sällskap, yttrade sig först: Den som vill roa sig med gråpojs eller något annat dylikt spel, vid ett sådant tillfälle, som detta, måste först medgifva, att han antingen setat i stocken eller schavotterat.

"Bravo" skrek *Murkenström*, "din skål, förträffliga gosse!"

Stolt: Man kan *dansa* bortt helsan och *spela* sig pank. Det senare är inte sämre än det förra. Jag önskar att hvar och en må följa sin böjelse.

Kanalje: Dito, dito! Din skål, bror *Stolt*!

(*Kanalje* drack *Stolts* skål.)

Chorus: Dito, Dito! Herr *Mönsterskrifvarens* skål. "Da capo!"

(*Pluraliteten* drack å nyo *Stolts* skål.)

Månstråle: Jag märker att de fleste rösta för det nöjet att spela gråpojs, här och vid detta tillfälle. Men hvarken jag, eller *Spindelin*, eller *Murkenström* har ännu voterat. Jag förbehåller mig min rätt dertill.

(Allmänt Ja!)

Månstråle: Hvarje gråpojs-spelare, i synnerhet de som vistas här, och här vilja utöf-
va

va sitt handverk, måste först inför hvarje hederlig karl och alla här församlade Fruntimmer, erkänna, att han ej kommit hit för att, på ett anständigt sätt, roå sig, utan för att stjäla. De måste äfven erkänna, att de antingen äro fick-tjuftar eller åtminstone ha god applikation att bli det.

Uddenius: Och erkänna sig förtjena 25 prygel hvarje morgon, af Rumormästarn vid brunnen.

Murkenström: Dito, dito, dito. Hurra för Uddenius och Månstråle! Ack, 25 prygel! en kostelig balsam för sådane Herrar.

Damerne nego gemensamt för Spindelin; Månstråle och Murkenström; och huru det gick med det tillamnade spelet, skall i sista delen, som med det snaraste utkommer, omständligen berättas.

Slut på tredje delen.

Till
Författarn af Reflexionerne öfver
Allmänna Smaken, i afseende på
valet af Lektor. *).

Jag är smickrad, m. H. deraf, att min lilla Bok: *Uggelviks-Balen*, väckt Er uppmärksamhet; jag är mycket smickrad deraf att den fortjent en särskild Artikel i Bladet *Allmänna Journalen*, och oändligt är jag smickrad deraf, att, den blifvit ett föremål för Ert tadel och Era moraliska och litterära reflexioner.

Tro inte, m. H. att jag är ond på Er för dessa Era anmärkningar, öfver publikens kanske inte goda smak; öfver den oss ej kunnatskada, bör man ej förtörnas; om den sommenat väl, liksom Ni, bör man ej falla ett hårdt omdöme.

Hvar och en Far tar sina oskyldiga barn i beskydd; undra därför inte att jag skyndar försvara *Uggelviks-Balen*, eller åtminstone bokens ämne, om icke sjelfva afhandlingen.

Det är en betydlig skilnad emellan dårskap och last. Den förra är väl moder åt den senare; men dårskapen alstrar äfven dygder, fastän deras natur då är uppblandad med något löjligt; och som exempel hälpå, åberopar jag *Cervantes's DonQuichotte* och den för många år sedan i Sverge visande *Tyska Baronnen*.

---

*) Se Allmänna Journalen för d. 13 Nov. 1814.

nen, en Svensk naturaliserad *DonQuichotte*, flere andre att förtiga.

Men *DonQuichottar* eller Tyska *Baronet* äro ej objekter för boken om *UggelviksBalen*. I sanning, dårskaper böra blott bestraffas med grin, som verkar mera än ett lätt skratt; men laster tucktas ej genom samma medel. Jag nämner detta endast derföre att Ni sätter så mycket värde på ett lätt satiriskt skämt, (hvilket jag äfven gör) men ej besinnar att ett lätt satiriskt skämt i allmänhet icke passade mitt ämne.

Lasten bör gisslas, dårskapen bespottas.

Denna sanning måste Ni erkänna; och Ni måste äfven göra mig rättvisa, då jag säger, hvilket Ni sjelf bordt finna, att det ej är dårskapen, i synnerhet, utan lasten, som jag, fastän med mycken ofullkomlighet, sökt bestraffa.

Ni talar om målningar, som såra sederne, eller ungefär något dylikt.

Mina målningar såra inte sederna, fastän föremålet för sjelfva teckningen är sedelöst. Men är det då förbudet att, med en lätt färg kopiera lasten och dess Tempel? Beskrif sjelf, m. H. ett så uselt ämne som *Madam Toffz's* nu raserade helgedom, hvarest så många

gen förhoppningsfull flicka borrtsålt sin åra och blifvit ett spetakel för kittsliga och grinande pojkar; hvarest hon afklädt sig sitt menkliga värde och tvingat sig att omsider sjunka under sitt eget förakt; beskrif sjelf, säger jag, denna fordna lasternas kula och god det mer beslöjadt än jag. Jag har gjort det, och jag vågar tro, att jag dermed ej väckt några retelser hos en äfven sinlig yngling eller flicka; utan tvertom förekommit dessa retelser; och i dess ställe ingifvit förakt och afsky för lasten.

Som redan är frågadt, är det då förbudet att sätta lasten i sin rysliga dag? En narr kan genom satiren, ehuru beskrattande den må vara, icke alltid bli klok. En narr är merendels född narr, men en lastbar är ej född lastbar; denne kan verkligen genom eftertanka, af hvilken hederskänslan väckes, åter bli en god, en hederlig menniska; men ingen grinande satir reformerar honom. Griningen gör honom harmsen: om hans yta kanske genom den får en bättre polering, skall likväl hans själ bli densamma eller kanske ändå sämre, genom den harm den skrattande satiren hos honom väckte. Hvad som endast kan verka på honom, är en bitter och sann framställning af hans laster eller förseelser; och då han finner förnuft och sanning i denna framställning, skall han, om han
blott

blott är lastbar, förändra sin lefnad. Se der
orsaken dertill att jag merendels varit så aff-
varsam och kanske ofta (som ligger mig till
last) förmycket skarp i mina teckningar.

Tål den närvarande tiden endast ett lätt
satiriskt skämt? skulle man få konvulsioner
eller bli förkyld om magen, vid starkare san-
ningar? Eller tror Ni att vår tid ej är besvä-
rad med några laster, åtminstone sådana, som
förtjena den allvarsammare satiren. Lycklig
Ni, om Ni har så liten erfarenhet af världen!
lycklig Ni, om Ni tror att Er samtid endast
förråder små, oskyldiga galenskaper, hvilka man
bäst straffar genom ett lätt satiriskt skämt.
Men, uppriktigt, har inte Ni så väl som
alla andra, sett sörjande föräldrar öfver vanar-
tiga barn — och hört ofta vanartiga barn,
vid dygdens gräns, vid handslaget med las-
ten, förebrå en försumlig Far, en vek Mor,
sina olyckor.

Men jag vill i ordning vederlägga Er.

Jag har talt om Pensions-Inrättningar;
jag har ej skäl att i allmänhet fördöma dem;
men ej heller skäl att i allmänhet gilla dem.
Hon uppfostrades äfven i en pension, den
älskvärda flickan, som, bedragen af en ung
militär, då hon fann att hon bar ett oskyl-
digt foster under sitt bröst, samt han oaktad

hon

hon var af hederlig härkomst, nekade henne all upprättelse, för några år sedan, under sin Förförars ögon, kastade sig i en viss sjö inom Stockholm, krossade sig der mot en öfver vattenytan stående sten, och afhande sig och den lilla oskyldiga varelsen, som aldrig sett dagen, lifvet.

En annan lika älskvärd flicka, som hade ungefär samma öde, uppfostrades äfven i en pension. Hennes Förförars nu mera dystra fysiologi rekommenderar jag till synnerlig hugkomst hos hvarje lättsinnig Yngling.

Jag har talt om Spelhus. Kämners - Rätternes protokoller skola vittna hvad lyckliga följer dessa frambragt.

Vill Ni försvara dem? Ni kan taga för afgjort, att öfver femhundra ynglingar årligen, på dessa ställen, mörda sin lycka och bränmärka sig.

Jag har talt om, huru unga flickor nu för tiden, mörda sina oskyldiga foster, innan de sett ljuset.

Vill Ni advocera mot denna sanning, så får Ni en kinkig process, och utslaget utfaller inte till Er fördel. Sådane brott kunna sällan beifras af Allmänna Lagen, ty de äro inte så lätta att få upptäckta; men likväl begås sådane brott.

Jag

Jag vill inte vidröra detta grannliga ämne: i alla fall äro Spåkärningar, som merendels med sin konst betjena lättrogna flickor, goda rådgifvare i denna fråga, och lemna, mot En Riksdaler, goda recepter. En vers af en liten rimmare måste jag anföra:

Broder! en flicka till döden ses gå,
Som har den nyfödda sonen mördat.
Hundrade Nymfer då skåda derpå,
Som borde samma lön ha skördat.

Endaste skilnad är,
Att deras offer hemligt gafs dolken?
Presterskap hör! Polis, jag besvär!

Hamma det där!
Nåden med ris och afbön tolken.

Barnamord
Årligt ske *hundra* på Stockholms jord.

Jag kunde ge Er exempel på de ohyggligaste laster, som lasternas historia kan ömtala. Om Ni aldrig sett, så skall Ni snart beklagligtvis få se en Adertons års pojke sträcka hufvudet under bödelsyxan.

Hvad grundlade hans brott? Behofvet. Hvaraf var behofvet föranledt? af Spel och en Nymf.

Uggelviks Balen.

Sann händelse.

FJERDE DELEN.

STOCKHOLM,

Tryckt i MARQUARDSKA Tryckeriet, 1815.

Ugocsiak's Palace

1840

1840

1840

1. Kapitlet.

"Man säger att min Herre arrenderat bortt sin själ till fan", yttrade sig *Uddenius* till *Birribinsky*, och tillade: "jag önskar Kontraktet mycke förmånligt å min Herres sida".

"Herr *Birribinsky*!" då jag inte har mer än en tolfskilling på fickan, när jag börjar rulla terningarne eller kasta korten, hvilken räk-nemethod bör jag följa, Hans Jakobs eller Fans, om jag vill vara försäkrad att vinna Hundra riksdaler på qvällen?"

Denna fråga, som framställdes af *Murkenström*, blef obesvarad.

"Herr *Birribinsky*! Då man kast tour, som man kallar det, en afton, vid *Birribitaflan*; och medvetandet säger att man samma afton gjort en ung eller gammal narr olycklig, derigenom att man spelat honom pank; om Ni äfven vet, att denne Er antagonist, som Tjufvarnes skyddspatron (*Ave St. Anton!*) för att gynna Er, slagit ur fältet (*Birribitaflan*); om Ni äfven vet, säger jag; att denne olycklige har en god hustru, som är mån om hans heder; och dygdiga barn, som älska honom; — eller att han äger en vördnadsvärd Far, öfver hvars kala silfverhjessa ingen olyckligs hände-önskan sväfvär; en Far, hvilken ålderdomen nalkades tidigare genom de vakor han uthärdat, för att kunna

kunna bli försatt i tillfälle att ge sin son en vårdad uppfostran — om Ni vet allt detta; hvad känsla bemäktigar sig Er, då denne olycklige, från hvilken Ni knipit hans sista hopp, hans yttersta ressource, lemnar spelrummet för att äntligen gå hem och fagna sina anhörige, sina närmsta förbunda i lifvet, med den underrättelsen, att han är urståndsatt att ens ge dem uppehålle följande dagen”?

På denna *Månstråles* fråga, lemnade *Birribinsky* inte heller något svar. Hans vänner, *Stolt*, *Kanalje* och *Lymmelkoff* m: fl: togo likväl hans parti: de ansågo *Birribinsky* för en hederlig karl, som i alla afseenden uthärdade jemförelse med *Månstråle*. De förmodade att man inte kommit på balen för att orera, utan för att roa sig. Alla hade inte nog starka lungor att dansa hela tiden: själen behöfde en liten motion så väl som fötterna, och därför instämde de i *Birribinskys* önskan, att fördrifva några timmar med raffel.

”Den som är ärlig karl”, sade *Murkenström*; ”kastar *Birribisterne* ut genom fönstret”.

”Den som är förnuftig” skrek *Chorus*; ”rättar sig inte efter hvad *Gubben Murkenström* pratar. Han sørjer sin salig hustru ännu, därför får ingen annan känsla rum i hans hjerta.”

”Fins här Polis, fins här fiskaler och lag och rätt på balen?” utropade den förolämpade

de kamrer *Murkenström*; "hit du bror Filip, med plåstret öfver tinningen! har du fått det märket vid utöfningen af din tjänst? du är ju Fiskal, du? kostar inte rättvisan mer än tie riksdaler så, se här ä pengar. Lefve Gudinna *Themis*; hon kan dricka pounche och hennes tjenare få rapp, fast de visa fullmakten i knapphålet".

Att beskrifva fiskalens harm, vid dessa *Murkenströms* utrop, är mig omöjligt. Man måste äfven medge att, om vissa personer hade ohemula yttranden om *Murkenström*, skönades desse af honom ej tillbaka. Fiskalen kunde likväl ej smälta hans förolämpande uttryck. Nu vet man, af en erfarenhet, som sträcker sig ända från den tid, Fiskaler såsom nödige i samhället, tillförordnades, att desse aldrig haft en mild natur. Man vet af dagligt öfvertygande bevis, att fiskaler äro ett folk, som måna om sin reputation såsom tjenstmän, aldrig estergifva något af sina verkliga eller inbillade rättigheter. Rättvisans exekutorer, förstå de alltid, att gifva sina handlingar en ljus färg, och de dölja ofta sina små streck bakom Gudinna *Themis*'s styfkjortel, hvilken ej sällan är ett palladium för deras tillvarelse.

Det var således helt naturligt att Brunne Fiskalen skulle taga revanche. De fleste af sällskapet uppmanade honom högt dertill; och detta var ej oyäntadt, då man erinrar sig, att

Mur-

Murkenström brouillerat sig med de fleste, och de följaktligen önskade att han, på ett eller annat sätt, skulle bli förödmjukad. Nu fann sällskapet olägenheten deraf att, då man inrättat Polis vid Uggelvikén, man ej tillika inrättat en kurra åt dem, som af Polisen ansågos såsom förbrytare. Hade nu en kurra funnits, skulle man varit nog obarmhärtig att kasta *Murkenström* dit. Han var en sanningens Apostel; och en sådan måste iakttaga varsamhet i hvarje uttryck, om han vill undvika att, ungefär liksom fogeln i buren, kunna säga: *Kors! man håller af mej så mycket, att man stänger in mej. Jag måtte vara en Fenix.* Fiskalen svängde väl sin baton, men han tordes likväl inte slå till *Murkenström*. Han tog honom i kragen, men han tordes ej rista honom; det enda han vågade göra, var, att han tog honom i hand och kramade honom erbarmligt. Då *Murkenström* pep till härvid, yttrade Fiskalen sin ledsnad, att *Murkenström* ej bättre förstod vänskapens ömma, kraftiga språk.

Birribinsky hviskade nu Fiskalen i örat, att om han tillät raffelspelet, skulle *Murkenström* få kolik och alla vara hämnade derigenom. Fiskalen ansåg detta förslag excellent, och han höll ett pathetiskt tal, så lydande: — Dock, jag måste erindra att innan han höll talet, kyste han *Fredrika* på munn, hvarför han fick en örfil af *Struntman*, och löfte om en till, vid ett annat tillfälle.

Nå låt Oss då höra Fiskalens tal. När Fiskaler hålla tal, röras alla känsliga själar.

"Mina Herrar och Ledamöter af Respektifve Uggelvikska Sällskapet Assemblé och festiviteten på denna högtidliga dag, hvartill högvederbörligt tillstånd är utfärdadt." — (så började Herr Fiskal *Wrång**) "Alldenstund sällskapets nöje ej bör hindras genom murkna trähufvuns biasfigter, och det fins lika mycket moral i raffel som i dans och musik, och alla ej kunna hafva sinne för ett och samma föremål; Altså, och till följe af den makt och myndighet mig är uppdragen och hvilken i den käpp jag bär i mina händer, ligger förvarad; tillåter jag härmedelst att Herr *Birribinsky*, som i samhället är en aktad man, må i nästa rumm anställa raffelspel, samt dertill inbjuda de samtellige Ledamöter, som deri önska deltaga. För öfrigt förväntar jag att man ej på minsta sätt yttrar motvilja för denna tillåtelse; så kärt det är för en hvar att ej bli ansedd såsom sådan, hvars afsigt det är att åstadkomma allmän förargelse."

Månstråle ytterst förargad, tog konstituerade Fiskalen i kragen och slängde honom mot dörren. Här stötte han på kusin *Duns*, som stod och kurtiserades af *Hundsvottskey*, och förtärde några smultron, de sista af sommaren. Mamsell *Duns* var ingen dufva, när hon för
oläm:

---

*) En gång för alla, får man säga: att Ord: Fiskalen hastigt sjuknat och att *Wrång*, för ögonblicket gjorde hans tjänst.

olämpades. Hon utöste en ström af värtaligt öyett så väl mot *Månstråle* som Fiskalen: och afbröts endast genom den förstnämde, som uppsteg i talarstolen, och för att rättvisa sitt förhållande mot Fiskal *Wrång*, samt öfvertyga om olämpligheten af spel, i gracernas sällskap, höll följande

Tal:

"Det är sannt," började *Månstråle*, "jag har på ett icke passande sätt, yttrat min förtrytelse emot Balens välbetrodde, nu konstluerade fiskal eller Polismästare, eller hvad fan han kallas; men min öfverildning bör mig ej det minsta tillräknas, då man öfverväger de skäl jag hade till missnöje. Jag vill så gerna förmoda att på balen fins endast folk af uppfostran och hederliga tänkesätt; jag vill så gerna förmoda att de här tillsatta Embetsmännen ej känna någon annan pligt än rättvisan; att egennytta och ensidighet äro för dem döda böjelser: men om jag olyckligtvis gör den bedröfliga upptäckt att icke så förhåller sig, då måste Ni hålla till godo, mitt herrskap, att jag öppet säger mina tankar och att jag till och med afrycker masken från den Herrn, som nu på några timmar fått den vördnadsväckande batonen. Men tillåt mig fråga: fins här Polis? — och om han verkligen fins, är han inte förbannadt skral? Välan; min första fråga besvaras med Ja: men jag är ej nöjd blott dermed; min andra fråga får in-

te besvaras med Nej. Att denna vår polis-inrättning inte uppfyller sitt ändamål, det åtager jag mig att bevisa; och hvarje ledamot af det Vålborna, Högädla och konsterfarna Uggelvikska Brunssälskapet skall, jag är viss derpå, öfvergå på min sida. All inrättning skall vara realiserad, för att uppfylla sin bestämmelse, ej sammanhafsad, ej, om jag så må säga, hopbläst eller sammanvriden. Är Fiskals-Embetet vid denna Hälsökälla verkligen realiseradt? har den ena grenen af denna dråpliga inrättning, verkligen en inre förbindelse med den andra? Här finnas ordningsmän som tillika äro Domare: och kan fiskalen vara både anklagare och domare? på samma sätt förhåller sig med Fiskalinnorna, tjänstemän i stubbar, men inte mindre estimerade för det. Och ponera nu att tvänne unga personer af olika kön, och begge ledamöter af Brunssälskapet, genom förmycken förtrolighet i umgänge, t. ex. genom offentliga kyssningar eller smekningar, åstadkommer en allmännare förargelse, huru och af hvem skulle de dömas? skulle Damen dömas af Fiskalinnan och karlen af Fiskalen — eller tvertom? — eller skulle det bli en melerad Rätt och de brottslige inställas vid den? Och om blott fiskalen och fiskalinnan i den vore medlemmar, hvem skulle afgöra pluraliteten, i fall de voro af olika meningar? Se här frågor, kinkiga nog att besvara, och kinkiga derföre att Uggelviks Polisen ej är inrättad

tad efter system. Men låt vara att inrättningen är ofullkomlig och behöfver *in extremo puncto* en solid reform — den kan derfore i det närmaste uppfylla sitt ändamål, om den eller de Embetsmän, som äro det drivvande hjulet i denna inrättning, voro upplyste, oegennyttige och ej använde mer nit än som behöfs, för att hålla ordning och göra sig älskade. Men är nu (Embetet i all respekt!) vår närvarande tillförordnade Fiskal en man af dessa egenskaper? Känner han polisnrättningens natur? inser han dess fel? och om han insåge dem, hade han förmåga att miuska dem genom sina egna kloka och menskliga handlingar? Han tror att han iakttaget sin värdighet genom dundrande hot: att den felande bör öfvertygas, att orden: *Satan* och *Fiskal* ha samma betydelse, och att nog finnas hornen på knäna, fastän de ej få synas. Spel och dobbel äro ju laster, som Uggelvikska Sälskapet, i renheten af dess första inrättning, i synnerhet förbudit. Men hur länge galler en nyttig förordning? och om hon ej längre än en natt och en dag äger den ursprungliga helgd hon aldrig borde sakna, — hvars är felet — dens, som bryter deremot eller dens, som har sig uppdraget att vaka öfver dess iakttagande? Otviselaktigt den sednares: ty då den, (hvilket merendels inträffar,) som förbryter sig, ser hur lagen, (här är frågan om Uggelvikska *codex aureus*) med all sin stränghet drabbar den

den

den oerfarne, dumme syndaren, men lik en uppiskad Länsman, halkar förbi den brottslige, som antingen äger en pröfvad finthet eller utsträcker handen full af mynt, — då den felande, säger jag, ser detta, skall han ej nödvändigt förlora aktningen för Lagens Vårdare? — och hvad är naturligare än att han då förlorar den för sjelfva Lagen, ehuru denna visst ej bör förblandas med den förstnämde? Låt oss nu af denna lilla text, göra vår betraktelse: Hvad jag haft äran anmärka, äger sin riktighet. Farbror *Murkenström* är Filosof, och hans idéer äro mina egna: hans reputation går i borgen för hans omdömen, och jag är viss, att han gillar hvad jag sagt. Och huru skulle jag så kunnat tala, om ej en obehaglig erfarenhet undervisat mig? Jag har sett vår ifrågavarande Fiskal tillsluta ögat för större forseelser, men till och med åskåda de mindre med förstoringsglas. Är det på det sättet Politien är en af inrättningens grundpelare? därför att *Klupin* bara på narri gaf *Tofesius* en knuff, och af våda satte en fläck på hans byxor, blef han alfvarsamt tilltald af Herr Fiskalen och fråga väcktes om han ej skulle redigeras från sällskapet. För det *Lymmelkoff* kallade *Mamsell Rummel*, på spe, en liten kusin, och gjorde öfver henne denna lilla täckavers:

Min lilla kusin,
Din barm är en ruin:

De

— 12 —

De tårar som du gjuter;
Ministern nu förskjuter —

bara, för denna lilla vers, höll *Lymmelkoff* på att ådraga sig Fiskalens vrede, och föga fattades att han blifvit straffad, på stället, af batongen. Sådane småsaker beifrar vår nitiske Fiskal, men handlingar af brottsligare halt ser han aldrig, i synnerhet om ett af de högre djuren begått dem, och egennyttan kan göra en uträkning eller segheten föreställa sig hafva något att förlora. Bivis härpå är hans tillåtelse för *Birribinsky* att inbjuda alla amatörer till raffel-bordet. Andra Politiens tjenare hafva den delikatessen att hemligt meddela sådana tillåtelser (Läs Sur-brunnka Sällskaps Police-Protokoller) men denne är nog oförskämnd att öppet, i hela sällskapets närvaro, utfärda ett sådant tillstånd. Jag frågar Er därför, mine Herrar, om mitt bemötande mot honom förtjenar det tadel, hvartill mången af Er redan öppnat munnen? jag frågar om känslan af andras begångna orättvisa ej hindrar oss att mot dem visa tillgifvenhet och saktmod? Och då en Embetsman — han må tillhöra Staten eller en liten oskyldig sällskaps-inrättning — till den grad förgår sig, att han offentligt trampar rättvisan; hvilken man af heder uppstår ej då och uttrycker mot honom sitt förakt, sin motvilja? — Men lika mycke! jag ser flere af Er vara misshagade af mitt Tal: jag dricker *Murkenströms* skål!

skål! I alla öfrige ären svaga själar, som blott fån kurage genom toddy; utblekta stackare som förlorat all spänstighet i själens nerver; hjeltar på en bal och fripratare då vinet gjort Er galna i hufvudet. Amen! den som vill tala emot mig, han intage min plats, och jag sätter mig och hörer på, med uppmärksamhet."

Murkenström närmade sig *Månstråle* med gravitetiska steg och omfamnade honom. Därefter intog gubben *Månstråles* plats och höll följande korrt, sinnrika tal:

"Bror *Månstråle* glömde att orda om den tillämnade raffeln; jag vill fullgöra hvad han glömt. Det är dumt resonneradt att man kan raffla under samma tak, der så många sötungar vistas. Vi ha intet sinne för det sköna, om vi spela om pengar i stället att spela om besittning af Guds skapade mästerverk — *Qvinnan*. Och det skall jag säga Er, mina Herrar, på *Cypern*, kärlekens hemvist spelte man aldrig hvarken med kort eller terning; och auktorn till dessa spel var säkert ingen annan än en förefskedad älskare, eller en karl som förfalskat assignationer, eller någon annan dansmästare. Se damernas bedjande blickar! de önska oss i dansrummet, ej vid spelbordet. *Birribinsky*, ädle Riddare af *Tjuf-Orden*, låt röra ert hjerta; föreslå inte spel. *Pafos* helgedom fins här i rummet; fall ned för

för dess altar, din stympare, och i vigvattnet som Jeannette *Pfnurr* skall hålla framför dig, uti ett silfverfat, aftvätta penninginstinkten från dina fingrar och de fula dragen ur din fysiologi. Jag ber Er — damerna be Er — och om fiskalen ej äfven ber Er, skall hans egen batton appliceras på honom sjelf."

Detta kraftiga tal gaf vigt åt *Murkenströms* proposition: flera Damer, som verkligen framträdte och bedt *Birribins* /y inte väcka någon vidare fråga om spelet, bidrogo också ganska mycket dertill att en hvar kom att tillhöra det rena, oskyldiga nöjet: — dansen, och sysselsatte sig med skönare föremål än utslaget af de kastade korten.

2. Kapitlet.

På en viss källare i Stan, ryktbar för sin goda pounche, suto ännu klockan ungefär 10 på aftonen, tvänne unga skrivare och talte om balen för dagen, på Clas på Hörnet. Båda hade varit hindrade att i rättan tid komma dit, men icke dessmindre hade de lust att bevista den. Att komma dit ensamme, var inte roligt: de ville ha ett par fruntimmer med sig — men hvar finna dem, vid denna tiden på afton? Dock hvad händer? på gatan möta de en liten spenslig flicka, omkring 17 år, som redan hunnit få afsked från Sångguddinnornas tempel, tillika med en liten mun-
 •er finsk skönhhet, som rymt från Åbo, af rädsla
 för

för Ryssarne. Karlarne göra dem, utan betän-
kande, anbud att följa sig på bestämdt ställe,
och utan mycken öfverläggning mottages anbu-
det af de sköna. Man framkommer i hyrvagu
till balen, man blir insläppt med nöje; flickor-
nas skönhet ådrar dem uppmärksamhet, deras
munterhet gör dem älskvärda och det ädla i
deras uppförande tillvinner dem alla karlarnes
hemliga tillgifvenhet och de flesta Damernas
något uppenbara förtrytelse.

Gubben *Murkenström* myste åt de begge
sköna. Lätta som fjäriln i dansen, behagade
de honom så mycket mer. Han trakterade
dem med konfekt och bød dem chokolad. Lil-
la finskan uppbød gubben sjelf till en kadrill;
och gubbensvängde sig så häftigt att han tappade
den ena damaskan. Efter dansen satte han
lilla Finskan på sitt ena knä, och det andra
sköna barnet kom helt okonstladt och satte sig på
gubbens andra knä. Nu var *Murkenström* i
himmelriket. I förtjusning och ej utan en
känsla af högmod, utropade han: *hvad kostar*
Napoleon, på himlahvalfvet, ridande på en liten
Olänning? Alla skrattade: Damerne hviskade
sins emellan om oanständighet. "Bara Natu-
rens ofördärfvade barn" utropade *Murkenström*,
och kyste med det samma lilla Finskan.

De båda kavaljererne, som fört flickorna
på balen, kunde ej annat än stå helt flata, när
de sågo sig heröfvade det nöje, som de velat
förskaffa

förskaffa sig sjelfva. De otacksamma flickorna skrattade blott åt deras förlägenhet — och hela Assamblén var förundrad att de kunde göra en gammal gubbe; så frikostig han än var både på kurtis och konfekt, företråde för tvänne unga, raska gossar, hvilkas icke rödblommiga kinder utvisade att de hade mycken erfarenhet af lifvet. Den ena af karlarne, något förargad, och som äfven personligen kände *Murkenström*, tog sig ett par glas pounch och sedan han fått något kurage, sjöng han en emot honom syftande visa.

Sedan visan var slutad, frågade den lilla skålmska Finskan, liksom bestört, om hennes ålderstigne kurtisör verkligen hette *Murkenström*. "Ja visst, min lilla rosenknopp" svarade denne. "Jag heter också *Murkenström*" svarade flickan, och är född i Åbo, och begifvit mig hemifrån för de stygge Ryssarnes skuld. "Ack, återtog *Murkenström*, "hur mår nu min goda Vän, Apotekarn *Burk*?"

Flickan. *Burk? Burk?* — han är död —

Murkenström Han är död! Och du stackars barn . . . förlåt att jag kallar Er *du*, Mamsell.

Flickan (med en komisk suck, som *Murkenström* tror komma från hjertat) Ja, han är död, — och jag! jag arma barn! en barbarisk *Far* . . . men jag är van vid mitt lidande. —

Murkenström. Besynnerligt!

Flicka

Flickan. Och denna min Vän, som i Stockholm kanske är känd under ett annat namn, är verkligen *Petronella Burk*, dotter af salig *Aptekarn*, min välgörare. —

Murkenström: Och du är således *Caroline Murkenström*, och denna lilla Dame, *Mamsell Petronella Burk*?

Flickan. Ja!

Murkenström. Och din Far?

Flickan. Ja, han borde verkligen heta *Petrus Turk*.

Murkenström: Ja, det är sant, men han skall reparera allt! (kysser *Flickan*) Himmel; jag har dig åter; i morgon skall du berätta mig dina öden.

Nu framträdde *Månstråle*, och frågade: "hvad knäfveln *Farbror Murkenström*, får du släktingar på balen? Är det inte ett narri allt det här?" "Nej, förtusan! svarade *Murkenström* jag har varit en stor syndare".

Att den föregifna *Mamsell Murkenström* verkligen var från Åbo, bekräftades derigenom, att *Kapten von Kloo*, der haft en närmare

bekantskap med henne, och dansat med henne på flere baler. Hennes namn kunde han ej erindra sig; men namnet *Murkenström* hade han i hela Finland, aldrig hört nämnas.

Hvar och en trodde nu, att *Murkenström*, af en besynnerlig händelse, återfunnit en dotter, ty fastän Gubben varit gift 25 år och med sin Fru aldrig varit nog lycklig att få en enda pant af kärlek, kunde han ju ändå äga en älskvärd arfving?

Men lemnom upplösningen af denna händelse, tills, om en liten stund: vi skola nog sprida ljus i saken. Gud gifve att aldrig någon mer förvänd händelse än denna, tilldragit sig. Knappt hade *Lymmelkoff* af den allmänna gissningen, fått veta att den ena af de nyss inkomna Damerne, var *Murkenströms* dotter, innan han fann opp en plan, en ganska förnuftig plan, emedan Fadren hade förmögenhet — den nemligen: att kurtisera den lilla söta finskan. *Lymmelkoff* hade ett skäl att bli gynnad af Gubben, emedan han förut, med allvar tagit hans parti i en kinkig sak, som mina läsare haft tillfälle inhämta af denna Boks 2:dra Del. Han gick därför fram till den förmenten Fadren, snöt sig, bjöd en pris snus och började följande samtal:

Lym-

Lymmelkoff. Jag gissar med säkerhet, att detta är Kamrerarns dotter. Lineamenter, humör, qvickhet, liflighet, allt säger hvem hennes Far är och jag gratulerar Herr Kamrerarn af uppriktigaste hjerta.

Murkenström. Jag tackar Herr *Lymmelkoff*; jag är Er mycket förbunden — Ni är min vän — Ni kan inte vara annat än uppriktig.

Lymmelkoff. Det försäkrar jag Herr Kamrern: men hur var det möjligt att Herr Kamrern så hastigt kunde känna igen Mamsell?

Murkenström. Blodets röst, min Herre, — endast blodets röst förmår så mäktiga saker.

Lymmelkoff. Ja, blodets röst, i all respekt: men hvad säger Ni om sympatiens röst, som är en ånga från gudomligheten?

Murkenström. En ånga från gudomligheten? hvad fan vill det säga?

Lymmelkoff. Nå, nå. det är ett poetiskt talesätt; men med sympati menar jag en blodets förening, ungefär en sådan förening som Ni ingick med Er nu mera aflidna Fru. Det var en ståtlig gumma: jag har hennes porträtt:

Mur-

Murkenström. Har Ni hennes porträtt; bästa vän? men jag vet mig aldrig låtit måla henne.

Lymmelkoff. (hviskar honom i örat). En Rysk Kapten, som var fången här, under 1788 års krig, drog försorg derom. (högt) Men jag vill säga Er rätt och slätt; Er Mamsell dotter behagar mej.

Murkenström. Mycken ära! men tala med henne sjelf. I alla fall, ger jag Er i förhand det samtycke Ni förmodligen önskar, och det gör jag bara därför att Ni var så uppriktig och sade mej, hvilken som låtit måla min hustrus porträtt.

Lymmelkoff pratade med flickan, och han gjorde den upptäckten, att det kostade obetydlig möda att vinna hennes förtroende; men det tyckes ej, som hennes kärlek varit förenad med detta förtroende, emedan hon talade lika otvunget med alla, och liksom utan beäinnande öppnade sitt hjerta för alla. Hennes Vän, den så kallade Mamsell *Burk*, hade gjort en satans effekt på *Jakob Stolt*, och denne, så förnäm karakter än dessutom utmärkte honom, hade redan i förslag att bli Aptekare i Åbo, emedan hans nya Älskarinna berättade honom att hennes Mor ännu lefde och bort-

— 21 —

ärrenderade Apteket — och *Stolt* trodde att det var lika lätt att bli Apotekare som Münsterskrifvare.

Det är en dags sanning, att så stodo af-
färerna, när . . . ja, när? nå, nå, min läsa-
re, det är inte så godt, att skriva 4:de De-
len af Uggelviks. Balen, ty först är mitt ämne
så satans inskränkt, hvilket jag förut haft ä-
ran säga; och sedan har en stor Litteratör
förkrossat Författarn med sin träffande, sin
glada och lekande satir. Små målare, som
jag, hvilka ej haft tillfälle, eller rättare, det
gudomliga nöjet att betrakta en scen i unga
grefvinnors sängkamrar, eller buga sig för en
Excellens, då han drar nattskjortan af sig;
utan som endast sett den sämre världen i sin
brokighet; sådane små målare måste vara på
sin vakt, när kritiken redan qväst dem, eme-
dan de ha ingen gammal reputation att sätta
deremot. Så förhåller sig äfven med mig.
Majken Munters skugga har från himlens re-
gioner, inspirerat ett stort Svenskt geni, att
skrifva hennes hämd. Så säger man. Att
hämden är skrifven och hennes mull beströdd
med *Helikons* blomster, det är nu sanning:
men hvarifrån denna inspiration är kommen,
är ovisst, emedan enligt en nyss, i de heliga
ljumma baden meddelad underrättelse, *Majken*
Munter ännu lefver, och är vid god hälsa. Huru
man

man i denna Boks 2:dra Del, kunde utgifva *Majken* som död, skall längre fram omtalas. Sådane små misstag ske understundom. Det är emedlertid ett nöje och en lycka för en författare att, medan han ännu lefver, kunna rätta dem.

Men jag kommer mig aldrig till att säga hvad jag ville. Jag jemrar mig för bristande materialier till fortsättningen af min bok, jag erkänner det — och likväl har jag materialier till öfverflöd. Olyckan ligger således i brist af förmåga att rätt använda dem. Jag har börjat blifva rädd att skrifva sanning: man påstår att jag smädar. Att skrifva om sedernas vanhelgd är nu fördömligt, ty sederne lysa af oskuld, som dalens unga flickor en högtidsdag. Kyskheten har omsider fått ett tempel, sedan dess hjeltinnor klädt så många blodiga linnen därför. Spelarne äro landtförvistä, både från — Stockholm och Christinæhamn. I Westerås plundrades väl förleden höstas, några Ynglingar; men hvad betyder det? om en länk brytes i den stora kedjan, så är kedjan lika hel ändå. Således har jag ingen moral att tala om. Men krig? ja krig, se det är ett rikt ämne. Men min penna är för trubbig att skrifva om fejderne mellan jordens Monarker. Men partihatet emellan Svenska Vitterhetens stolta republikaner, se det är

är ett ämne, hvilket jag ville behandla. Detta marknadsskrik, detta marchskrejerprat, denna Ugglesång (den senare har afseende på Författarns egna arbeten) denna rhetoriska prosa-poesi, och denna mystiska Sång-gudinna, som gör Oss lite halfgalna, och slutligen denna vältalighet, der förståndet dansar menuett och dricker thé-vatten — allt detta är obeskrifligen rara ämnen, som jag gerna ville åt: men jag tös inte, ty dels förskräcka mig Författarens af *Baron Dolk*, kritiker; och dels är det otillbörligt att inblanda sådane lapprissaker i en bok af denna art och denna vigt.

Men jag vill resa ett ansenligt stycke från Clas på Hörnet. Och jag gör ingen kort resa, såsom till *Albano* eller *Stallmästargården*, eller den i ropet varande *Talkrogen*, utom Skanstull — nej, jag reser ända ner till Ystad, och hvad som torde förefalla mina läsare mest besynerligt, är, att denna resa har sammanhang med Uggelviks-Balen.

3. Kapitlet.

Nå, nu ä vi då i Ystad. Här vistades Bataillons-Läkaren, Chirurgiæ Magistern *Venus*. Läsaren tror kanske att hans namn är fingeradt, men jag försäkrar att det inte så är. Till ock med Fruen på Traktörsstället:

In.

24

Insula Veneræ i Stockholm, blef inte lite för-
undrad när Doktor *Venus* under dess tjänst-
göring på Seraphimer Lazarettet, först började
spisa middagar hos henne samt då sade henne sitt
namn. Men lika mycket — en ung Chirur-
g vid namn *Venus* uppehöll sig detta år i Ystad;
af hvad orsak angår oss inte; och han emot-
tog en vacker dag i Juli, följande bref från
en intim vän, i Hufvudstaden; nemligen Me-
dicine Kandidaten *Coopaiveen*,

”Min kära Bror *Venus*!

Ditt bref af den 27 förliden månad, är
mig riktigt tillhandakommit, men jag har ej
ännu haft tid att besvara det. Då jag vid
din afresa från Stockholm, följde dig till
Fittja, var det sista jag lofvade dig, en må-
nadlig underrättelse om mina små äfventyr.
Jag har på sex månader, inte uppfyllt detta
löfte. Jag forebrår mig sjelf härföre, men jag
väntar din förlåtelse då du af medföljande
Journal för sistlidne Juni månad, inhämtar
mina lustiga händelser:

Den 1. Juni passerade ingenting.

— 2. — D:o D:o.

— 3. — Blef jag bekant i Qvarteret *Hafs-
Frun*, med en vacker Nipperhand-
lerska, men fick snart afsked, e-
me-

medan jag inte kunde bota hennes hund för bröstfeber.

- 4 — Var jag på ett dundrande kalas hos Medicinæ Doktor *Purgott*. Hans Mor, som var Enka, hade för några dar s'en afsomnat, hvarigenom han kommit i besittning af 11,000 R:dr Banko. Gumman var ej begrafven, men vid skaffet af pounche slevven var knutit svart krusflor.
- 5 — Sof jag hela dagen.
- 6 — Var jag på Gumman *Purgotts* begrafning. Presten som jordfäste henne, var i början mjäkaktig: han trodde att *Pindarus* var en Latinsk Poet under Kejsar *Claudii* tid. Han drack slutligen pounche som en båtsman.
- 7 — Var jag på uppvaktning hos några Förmän, men blef inte väl emottagen.
- 8 — Började jag dricka ett glas mjölk om qvällarne, i stället för att ordentligt äta. Man sofver så tungt af förnycket mat. Samma dag
på

på förmiddagen, såg jag en mangel-ska schavottera. Bakelsekorgen vid fötterne.

- 9 — Lärde jag känna Fru *Hemplinger*. Ett charmant Fruntimmer: hennes Man vet inte värdera henne.
- 10 — Fick jag stryk i Polis-gränden, men oskyldigt. Då jag fick veta i hvad gränskap jag var, intogs jag af en panisk fruktan. Vidare underrättelse härom, nästa månad.
- 11 — Blef jag kallad till Kämners-Rätten, såsom vittne och part i ett Äktenskaps- och Boskillnads-mål. Detta, påstod Preses, ådrog mig, såsom ung, ingen synnerlig heder; men jag bad honom hålla sig inom gränsen af sitt Protokoll. Derpå tog han sig en pris snus och såg på mig.
- 12 — Såg jag den lilla knubbiga skönheten, som fått sitt namn af pounch, klädd som Amazon, i Kungsträdgården.
- 13 — Denna natten drömde jag om henne. Hennes klädnad hade regn-
bå.

bågens färg, och i handen höll hon en utbrunnen dank.

- 14 — Drack jag brorakål med Kamrer *Murkenström*: af skyldig aktning för hans år, kallade jag honom likväl Farbror.
- 15 — Började jag göra tjenst på Allmänna Barnförlossningshuset, och samma dag om aftonen blef jag efter mycket krångel och många försäkringar, insläpt på Biribiklubben vid Riddarhustorget, och dess 1:sta Departement.
- 16 — Förlorade jag på detta ställe hela den summa jag sist fått från min Mor, hvarfore jag i förtviflan beslöt, att engagera mig vid Stadsvakten.
- 17 — Uppklarnade min stjerna, jag vann Attatien R:dr 2 runstycken bankes
- 18 — Gjorde tjenst på Barnbördshuset.
- 19 — D:o D:o
- 20 — D:o D:o men efter middagen fick jag ett skott i benet: denna dag är märkvärdig i Svea Rikes Historia. 1*

- 21 — Sof jag hela dagen.
- 22 — Hindrades härifrån genom en artig *connaissance* med Mamsell *Clementia Duns*; en förträfflig flicka, som schatterar blommor på nettelduk. Samma dag, om aftonen, fick jag ett ömt bref ifrån henne, hvori hon vill uppoffra allt för min skull.
- 23 — Rymde jag från ett par Slottskanslibetjenter, som höllo på att bysätta mig. Då jag, på raljeri, yttrade att de voro röffoglar, påstodo de, att de voro de nyttigaste tjenare i Staten. Ett tyckte jag likväl inte om, nemligen: att de inte buro respekt för deras *Ålder*man.
- 24 — En söndag, och äfven Midsomarsdagen. Klockan 6 på aftonen var jag borthjuden på ett visst ställe, att dricka dåligt *Thée* med mycken sirap. Jag mins inte *Qvar*teret, men *Stam*fadren till *Vär*den hade varit *Tysk*; och i anseende till karakteren en god och hygglig karl, men äfven lite dum. Jag träffade der en och annan *filou*.

filou. Toddy förtärde jag klockan 7.

- 25 — Kurtiserade jag en 45-årig Judinna som varit mycke vacker, och som jag inte kan erindra mig, utan en viss ljuf och tillika smärtande känsla.
- 26 — Var jag åter i sällskap med Mamsell *Clementia Duns*. Hon anförtrodde mig nu, att hon hade en Fästman, som tyckte om henne på alfvar: men hon kallade honom en kär narr, som man väl kunde nyttja till en säng-gardin.
- 27 — Fick jag återigen stryk; men af hvem, får inte bror veta.
- 28 — Var jag med min lilla *Clementia* på Mosebacke. Här talte hon om en sköna naturen, när jag var half-full, och hon äfven fått en tunn dimma för ögonen. Jag förde Nympfen hem. En brun Skeppare mötte Oss, när vi passerade igenom porten; och såsom gammal bekant, bød han *Clementia* ned i sin kajuta; men detta vägrade jag. Samma natt drömde jag

jag, att jag var i Olympen, och förlofvades med Gudinnan *Hebes* — men att detta äktenskap slutligen blef olyckligt.

— 29 — Var det mycket mulit på förmiddagen: om eftermiddagen gick åskan ovanligt starkt. Jag var hemma och fantiserade.

— 30 — Förmiddagen kom jag i gräl på en faltskärsstuga, emedan Barberarn gaf sig ut för Medicinæ Doctor och jag påstod att det var lögn, emedan han inte visat sig äga skicklighet att kunna kurera en af sina Vänner, som bara hade ondt i tummen. För att hämnas, höll han på, under rakningen, att skära halsen af mig men min goda genius vakade öfver mitt lif.

— 31 — Blef jag äntligen bysatt; Och dermed slutades denna månadens äfventyr.

Uppriktigt Bror *Venus*, om inte den sista olyckan hade händt mig, hvarigenom jag fått oändligen godt om tid, skulle äfven denna ofullständiga Journal uteblifvit. Jag vistas ännu på Gildstun, men tiden har blifvit mig
min-

mindre lång, än jag i början väntade; ty konversationen är här, om just inte uppbygglig, åtminstone rik och omväxlande. Jag bor tillsammans med en Handlande Jude, en utstuderad skurk, en Israelit af nyaste Fabriken, och som tänker rymma en vacker dag. Jag skulle vara mycket att beklaga, om inte min *Clementia* dagligen visade mig de yttersta prof af sin godhet. Ack, den flickan, min Vän, är en gudomlighet. Så utsänder det vårdande ödet en mild ängel, som i bedröfvelsems svar-ta timma, räcker Oss sin hand: så, då under en stormig natt, skorstenarne tyckas disputera med vädren, om de skola stå kvar eller inte — och mörkrets täcke är bredt öfver hela nejdén; upptindrar en klar stjerna, som åter tillfridsställer det förgråtna ögat och återförer lugnet i den förkrossades själ. Jag har skrivit till min Mor och underrättat henne om min olycka, men hon har ännu ej svarat mig. Säkert afrådes hon af mina anhörige att vidare hjälpa mig! Men hej! bror! jag sjunger en lustig visa, gjord för bysatta foglar som jag, och hvilken jag läst i en gammal dum vecoskrift.

Om du kan, så skicka din vän, med nästa post, några tolfskillingar. Din evigt tillgifne

Jöran Coopivéen.

Förmodligen undrar Läsaren, hvad detta
bref

bref från Stockholm till Ystad, har för gemenskap med ämnet af närvarande bok. Denna gåta skall äfven bli upplöst, blott man ger Författarn tid. Men låtom Oss börja ett nytt Kapitel.

4. Kapitlet.

Jag har glömt nämna, att en ålderstigen man, hvars rätta namn ingen kände, men som kallade sig *Teophile*, äfven bevistade denna bal. Med en synbar ovilja, åskådade han de flesta scener, inom denna, de oskyldiga nöjenas krets. En hvar hade ansett honom såsom beröfvad bruket af sina sinnen och därför skänkt honom ett tyst deltagande. Endast von *Kloo* och *Månstråle* hade korta stunder konverserat med honom, och funnit nöje af hans bestämda, träffande svar. Gubbens tjocka becksvarta ögonbryn, hans ännu ovanligt lifliga ögon, hans tegelbruna frack, skuren efter gamla modet, hans svarta byxor och hvita silkesstrumpor, gaf honom om ej ett löjligt, åtminstone ett besynnerligt utseende. Liksom uttröttad af de fleste galenskaper, till hvilka han i dag varit åsyna vittne, uppstod han och talade, med en lenhet, en böjighet i rösten och en delikatess i uttrycket, som ingen väntade: "Mina Damer och Herrar, förlåten en gammal man, som med sin
ängs-

"ängsliga figur, och sin nästan oafbrutna tyst-
 "nad, kanhända förolämpat Er. — Dock, jag
 "ber Er om förlåtelse, och kanske är min skuld
 "till Er redan qvitterad, emedan, som jag gis-
 "sar, Ni funnit mig inte vara klok. Jag
 "finner likväl, att jag ännu inte förskaffat Er
 "något nöje: detta vill jag nu göra. Jag är
 "en gammal man, jag har besett halfva jord-
 "klotet och vunnit derigenom många kunska-
 "per. Naturen öppnar för mig sina hemlighe-
 "ter: Ödet lägger i min hand underrättelsen
 "om tillkommande händelser. Jag kan säga
 "hvilken som helst hvad beslut en öfver ho-
 "nom hvälfvande Makt, som vi kalla Öde
 "eller slump, fattat för hans framtid".

I början skrattade alla till och med sjelf-
 va *Månstråle*, åt den kloke Gubben; man teg
 omsider och den gamle fortfor: "Mindre för
 att roa Er mitt herrskap, än för att varna Er;
 vill jag visa Er min förmåga. Man säger att
 Ödets beslut alltid äro oåterkalleliga: det är
 osanning: menniskan, så svag hon är, är merend-
 dels mästare öfver sitt Öde; ty låtom Oss ej för-
 blanda Ödet med en Allvis Försyn. Ofta kan
 jag på ett fysiskt och alltid på ett moraliskt
 sätt förhindra Ödets verkningar eller förändra
 dess bana. På ett fysiskt sätt: om genom dår-
 skaper och förseelser jag är nära att komma i
 olycka, kan omtänksamheten, em den är född

af den återväckta dygden och det manliga beslutet att möta olyckan med klokhed och mod, rädda mig och beröfva det redan öfver mig hvilande jern-ödet sin seger: på ett moraliskt sätt: om jag, dygdig, lider och förtryckes; om min Tyrän är mäktigare än rättvisan, eller om ett språk talas, hvars vokaler äro gull, och konsonanter allmän rätt; om ingen gudomlighet stiger ur skyn, till mitt försvar, utan jag är timligt förlorad då kan jag genom ett inre medvetande om min oskuld, genom en inre ståndaktighet, som ej går utom gränsen af min varelse, trotsa allt. En stupstock förskräcker mig inte, ty mitt medvetande har sammanmält med min religion. Min belönare är ofvan mig; och mina tyranner, som tro sig trampa mig under sina fötter, trampas verkligen i det stället under sina. Ni se således, mina Vänner, att, för att besegra sitt Öde på ett fysiskt sätt, fordras: *system, inre harmoni och yttre handling*. För att besegra sitt Öde på ett moraliskt sätt, fordras en lågande fantasi, som sträcker sig öfver solen, religiösa principer förenade med förnuftets mogna beslut; hvaraf uppkommer ståndaktighet och mod. Således agerar i senare fallet, ingen yttre handling. På ett fysiskt sätt öfvervinner man sitt Öde, som hjälte; på ett moraliskt som Martyr”.

Detta filosofiska Tal förvånade alla, och *Månstråle* fick åktning för den gamle. Denne hade låtit sin betjent hämta en Camera Obscura, i hvilken han förestälde de scener på hvilka han ville att man skulle fästa sin uppmärksamhet. Gubben frågade nu hvilken af sällskapet först ville se, hvad dess Öde redan beslutit: alla ville genast inhämta kännedom af sina tillkommande händelser, och härunder uppkom ett sorl som tog ljudet från Trollmannen; men hvilket *Månstråle* snart tystade. *Månstråle* yttrade till Gubben att alla, blott i obetänksamhet, så oberedt velat skåda sitt Ödes beslut; men att med mera sansning, skulle större delen afstå från denna nyfikenhet. Han frågade Gubben om han inte äfven kunde i sina framställningar visa de följder en individys uppförande eller handlingar förorsakat. Detta vore, efter *Månstråles* tanke, så mycket mera nyttigt och verkande på tänkesättet, som Ödets dom, ehuru möjligtvis återkallelig, då icke åskådades, utan endast de lyckliga eller olyckliga ställningar och förhållanden ens vandel förorsakat, och hvaraf tröst eller en dunkel varning hämtades. Trollmannen förklarade sig äfven äga denna förmåga, och han lemnade till en hvars godfinnande, att antingen få veta Ödets beslut, eller åskåda de verkningar hans handlingar förorsakat. Man var nöjd härmed och den förste, som framträd-

frädde; var *Tofesius*, som nyss vaknat från sin aftonlur efter Protokollsföringen. (Se 2:dra Delen) *Tofesius* var nog förmäten att begära få veta sitt Ödes beslut. Allmän tystnad. *Tofesius* tittade genom det tjocka runda förstoringsglaset; och hvad han såg var följande: Lilla Glasbruks-gatan, strax ofvan Mosebacke och ej många steg från Kattrakar-gränd. Här, i en rännsten, hvilade en *Bachi* bror; hans fysionomi väckte löje och medömkan. Hans hy hade solens färg, då hon vid sin nedergång förgyller bergspetsarne och badar sig i *Thelis's* sköte. Han låg döende och sträckte handen åt *Krogen Hvalfisken*, der en *Nymf* skrattade i fönstret; samt vände ena benet, som stod rakt i vadret som en märeschall, mot firamentet. Folk samlades omkring honom och deribland äfven hans hustru. Hon skrattade och gaf honom sista supen, som han med mörkblåa läppar sög i sej. Derpå uppgaf han andan. Trollmannen sade sedan till *Tofesius*: Här ser du bilden af ditt slüt i verlden, som äfven skall fullbordas, om du ej inskränker ditt begär till *Bachi* droppar. Blif klok min son, vänj strupen vid torrka; fukta den blott vid gladare tillfällen. Sjung din Kungs skål och din flickas, och när du blir gift, förstlingens af din kärlek. På detta sätt trotsar du ditt öde och öfvervinner det.

Tofe

Tofesius smög sig skamflat borrt och drog på byxorna.

Härpå framträdde Brodern *Struntman*. Han fruktade lika litet få höra sitt Ödes beslut som *Tofesius*. Han såg i glaset: en liten Kammaré förestältes, upplyst af ett smalt ljus. En utmärklad Man med tvänne horn i sin yfviga Coup-devent, satt vid ett brunt bord med begge händerne under kindbenen. Han begrundade sitt hårda öde med en stilla svårmodighet, och han tycktes nyss med förskräckelse vaknad ur den skönaste dröm. *Struntman* såg på *Trollmannen* med förakt: Denne tilltalade honom: "Unge Man! öppna dina ögon: Kärleken har ett helfvete likaväl som en himmel: Du är kär: genom en fortfarande ömhet för detta föremål blir du olycklig. Märk ormens list, dufvans suckningar, känn pestens ångor på din sköna blomster-parterr. Operera starren på dina ögon, så öfvervinner du ditt öde."

Struntman såg likväl på *Fredrika* med uttrycket af den högsta ömhet.

Gud hjälp honom!

Nu hade Fröken *Trasenschutz* kurage att träda fram. Hon begärde få se följderna af sin lefnad, men likväl i den ljusaste taffa
som

som möjligt: "Er begäran skall uppfyllas,
 min Nådiga Fröken," svarade den gamle Man-
 nen, och hon såg i glaset: Ett skrifvet papper
 förestältes hvarpå med tydlighet lästes: "Som
 vår fordom kära dotter, *Eufrosine* nu mera
 genom sitt omoraliska uppförande, gjort sig o-
 värdig all omvårdnad och deltagande af sina
 bedröfyade Föräldrar; uteslute Vi henne här-
 medelst från all arfsrättighet efter Oss när
 Vi med döden, afgått; och som Försynen af
 sin Nåd blott gifvit Oss detta barn, som of-
 verhöljt vårt namn med vanära, testamentera
 Vi all vår kvarlåtenskap i löst och fast till
^{den} såka Lazarettet; samt förbjude vår dotter,
 den ofvanbemälda *Eufrosine* att vidare bära
 vårt namn.

Undertecknadt,

Casper Trasenchutz. Sara Trasenchutz.

Eufrosine sjönk vanmäktig i en stol; hon
 dånade och då hon genom sine vänners om-
 sorg, åter kommit sig före, tilltalade henne
 den åldrige, hedervärde gubben: "Min Frö-
 ken! ungdom och eftertanka förenas sällan,
 men Ni har åtskilt dem förmycke. Älska ä-
 ter dygden; hon är skönare än Cupido: åter-
 vänd sedan till Era Föräldrar och Ni blir
 åter upptagen som deras barn. Testamentet
 är färdigskrifvet och Ert straff deri bestämdt,
 men allt detta kan återgå. En fattig Landt-
 värn-

"värns-Kapten, förnuftigare än någon annan,
 "emedan han ej anser dukaten utan *allt* vär-
 "de, ehuru den varit i någras händer innan
 "den kom i hans, skall begära Er hand och
 "Ni skall snart älska honom med dygdens och
 "kärlekens passion. Bevista aldrig mer någon
 "Uggelviks-Bal och återge Era föräldrar en
 "dygdig dotter, så får Ert mörka öde ingen
 "makt med Er. Tro en gammal Man: jag är
 "profet så väl af det goda som onda".

"Hvad blir mitt öde, Herr Trollmästare?"
 frågade *Birribinsky*, Den gamle vinkade ho-
 nom fram till sitt skåp: *Birribinsky* tittade i
 rutan och såg följande: Ett ungt Fruntimmer
 af ädelt utseende, låg vid fötterna af en karl,
 som satt på en stol, med förtviflan i hvarje
 anletsdrag. Hennes ögon voro svullna af
 gråt, hon kunde ej tala, endast omfamna den
 känslolöse Mannens knän. Tvänne barn, af
 omkring fyra, fem år, hade gemensamt tagit
 en af hans händer. Denna grupp var rörande.
 Den föreställte en liten olycklig familj.
 Mannen var en Spelare; han hade nyligen
 på spel förlorat hela sin förmögenhet, som
 hans hustru ensamt medfört i boet. Nu utan
 allt hopp för framtiden, med fans evangelium
 i hjertat och med förbannelsen öfver sin fö-
 delse på tungan, hade han beslutit afhända
 sig lifvet. Med möda kunde hans Makas tä-
 rar

rar och hans späda söners oskuldsfulla deltagande för en minut afhålla hans fega hand att afstrycka mordgeväret. Hoppets genius sväfvade öfver hans hufvud, men han hade ej nog mod att lyfta sin blick mot höjden, för att hämta den tröst denna gudomlighet meddelde. Hans eviga öde var ännu oafgjordt. Djefvulen skar tänderna på sin Thron, hvarifrån gingo tjocka hvirflar af svart rök, derföre att han ej genast kunde fatta en spe-lares själ och föra henne i de fördömdas pöl att traktera henne med namnam af hans eget konditeri. Denna taffla var ryslig, och *Birtinsky* såg den ej utan fasa.

Trollmästaren talte: "Olycklige! ännu kan du öfvervinna ditt öde, om du älskar dygden, och utöfvar henne. Är det så smickrande att vara Fans Minister på jorden? Akta dig för den sista taffeln. Musiken blir dyrköpt och du får betala Fiolerne. Du har varit gift; du skall ännu bli det. Haf styrka att besegra din passion; i annat fall skall din sista timma här i lifvet framvisa ett grusligt original till den matta Kopia jag för dig gjort åskådlig".

"Det var skönt, sa Gustafva", är ett mycke brukligt ordspråk, som *Pfnurrskan* yttrade då hon fick höra denna Trollmannens Moral till

till kusin *Birribinsky*. Mamsell *Efnurr* steg nu fram, att åskåda sitt öde. Hon såg en gammal gemen kärring, för en tolfskilling, spå ett par Mamseller i kaffe, som voro af tvetydigt rykte, hvarvid desse uttryckte sin beundran. Jungfru *Pfnurr* fick nu konvulsioner af bara arghet.

Mamsellerne *Igel* och *Rammel* framgingo sedan i samma ändamål. De sågo ett par träsiga gufemor, med gamla halmhattar, beprydda med stora blomsterbuketter, hvilande på gatan, med ett stort kärl emellan sig, hvarifrån gick ungefär samma odeur, som salig *Svedenborg* påstår skall finnas i helfvetet. Kärtingarne talte om fordna roliga dagar vid *Uggélviken* och derpå togo sig en pris snus. — Begge Damerne dånade vid denna syn,

Fredrika Skott lät sig inte afskräckas af deras dåningar. Hon betraktade sitt öde i *Trollmannens* spegel, och såg: Fan klädd i *Kavalleri-Officers-Uniform*, kurtisera en *Dam*, och kyssa henne på bröstet.

Trollmannen utlät sig till dessa *Fruentimmer*. "Beskåden häri, mina *Damer*, Ert blifvande öde, om Ni inte döden Ert kött och från förnuftigare principer. Ödets jernhand är redan lyftad öfver Er. Genom dygd och ett fast beslut, att deri uthärda, undviken J
des-

"dessa förespådda olycksaliga tider. Mamsell
 "Stott, i synnerhet förmanar jag Er att ej
 "förmycket tro Cupidos ädelmod. Liksom en
 "ny slup, trotsar ofta skönheten vindarne;
 "liksom ett kolhaladt skepp, tror hon sig of-
 "ta, då hon ännu bestrålas af middagsolen,
 "ha samma anseende, samma trollförmåga som
 "i blomman af hennes dagar; men lik ett stran-
 "dadt vrak, skall hon ömsider, vid de tillta-
 "gande åren, finna sig maktlös inte allenast
 "till eröfringar, utan äfven att tillviona sig
 "fördragsamhet, så nödig för ett åldradt Frun-
 "timmer. Akta Er för en viss Kavallerist;
 "han förer Er i fördärfvet och Er nu suckan-
 "de Orphée skall då säkert aldrig återvinna
 "sin Euridice".

De fleste Damerne låto förkunna sig de-
 ras öden; alla voro missnöjde med den gam-
 le profeten, men alla lofvade i hemlighet,
 bättring.

Brodern *Lymeltoff* hade likväl ännu ic-
 te varit framme. Han såg nu i glaset -- och
 en galge stod framför honom. Han studsade
 tillbaka, men Trollmannen tröstade honom der-
 med, att hans öde, genom ett redligt uppfö-
 rande kan undvikas,

Månstråle talade: "Utan att se i ditt glas
 "Häxmästare, vet jag hvilket öde, som före-
 står

”står mig, om jag inte hädanefter blir för-
 ”nufftig. Och jag skall säga det, men blott
 ”för dig — jag skall hviska till dig i det ö-
 ”rat, som du hör bäst på”. *Månstråle* hviskade
 Gubben i örat följande; ”Om jag inte upphör
 ”med mina kärleksäfventyr och framförallt in-
 ”te öfverger *Lotta* som är von *Kloos* diamant,
 ”så menar ni att fan tar mej, liksom han tog
 ”Don Juan” ”Precis så är min spådom” blef
 svaret, och *Månstråle* kyste nu *Mamsell Skott*
 på munnen och bad henne alltid vara dygdig.

På Balen fanns äfven en skenbelig stac-
 kare, som allmänt i början troddes vara en
 man af dygd och merit; och denne var *Seig-
 neur Spindelin*. Kamraten *Spindelin* var äfven
 nyfiken att få något uppenbaradt af sina fram-
 tida händelser, och till den ändan fram-
 trädde han till *Häxmästern Camera*. Då
 den gamle fick se honom, sade han strax:
 ”jag har intet godt att förkunna Er; jag fin-
 ”ner att Ni är en smula Litteratör; Ni tror
 ”Er veta allt sjelf, jag har inga råd eller
 ”varningar att ge Er”. Dessa ord äggade mer
Spindelins nyfikenhet, och han envisades att
 den gamle skulle åtminstone säga hvad som skul-
 le hända honom några år derefter. ”Jo”, svar-
 rade gubben, ”sedan Ni skaffat Er ett namn
 ”i vitterheten såsom öfversättare, och detta
 ”namn ej blifvit utan ära för Er, skall ni besläcka
 ”det

”det med trenne Originaler, som ni skänker den vittra världen; det sista af dessa Original skall vara en satir mot en viss Författare af en viss bok; och han skall, uppmanad af flere, stiga upp och visa Er all den ömhet en sårad Författare, anfallen af en katt, bör kunna visa. Han skall tala om Er långa drypande näsa; om stolparne af postlin, på hvilka hela lusthuset hvilat och hur Amor borrtfläktat purpurdoftet från Era kinder. En viss Mamsell *Majken Munter*, till hvilken Ni haft gamla relationer, skall vara orsaken till allt. Det är hennes skugga Ni skall framtrolla och hon skall hålla en oration, skarp och qvick på en gång, till författarn af hennes personalier. Häraf upptändes denne författare och han går att balsamera Er. Detta min Herre är Ert öde; Ni kan afvända det men jag vet att Ni inte gör det. Jag önskar Er därför mycke lycka i striden, — och må Era fingerknotor sedan endast användas att renskrifva en viss Direktions kostliga Tabeller.

Desperat gick *Spindelin* bortt och hviskade Mamsell *Skymningar* några ord i örat. Trollgubben betraktade honom med ömkan och sade: den karlen kunde vara klokare än han är. Egenkärleken är hans svarta dæmon men genom en god risbastu kunde han snart få förmåga att köra bortt denna lilla djefvul”.

Gub-

Gubben *Murkenström* såg i trolspegeln äfven siit öde; men som han var gammal och hade mycken praktik af världen, kunde detta öde ej vara så synnerligen farligt. Större delen af de öfrige kavaljererne voro äfven nyfikne, och de undfingo äfven hälsosamma lärdomar. Då hela Spektaklet var slut, tackade man samt och synnerligen, Gubben för sin välvilja emot en vilsefarande ungdom. Nu befalltes två bålar, en af pounch och en af bischoff: dessa betaltes af *Murkenström*, von *Kloo* och *Mänstråle*. Damerne drucko bischoff, som bara hin, och *Tofesius* kunde inte afhålla sig från att dricka solens skål. Härmed mente han *Häxmästarn*, ehuru *Mamsell Pfnurr* neg, emedan hon trodde denna kompliment ernad henne. *Mänstråle* som sjöng förträffligt, låt nu höra sig solo. Han började:

TON: *Mowitz*, i afton står baln.

Corno - *Murkenström*, hör du min bror,

Corno . Klädd i damaskor och skor,

Svettas du på balen

Nå, se då här i salen

Små, täcka vador, bror.

Fin

Gubbe, din pipa ge fan —

Är du wid sällskap ej van?

Ingen chikanera.

Här *Nymfren* stolt spassera,

Som vore de i sta'n.

Lyft mej opp med kran.

Jag

Jag tror att solen skiner,
Inga sura minner!
Hit med mera viner!

D. G.

Hvem har den balem ställt an?
Han, som der klunkar, just han,
Som på kråset dryper,
Och nu af ljusen nyper,
Han denna bal ställt an.
Hör nu min *Ulla!* nå hör!
Lätt för min flicka jag dör.
Jag dig nu påminner
Hur ömt för dig jag brinner.
Buteljen squalpås bör.
Om ditt glas nu rör:
Vet detta vinet duger,
Och jag inte ljuger,
Flaskan jemt jag suger.

Bröder, åt vägen se ut!
Skuffa mej inte. Vet but!
Se, hur molnen simma,
Och Lunas bleka strimma
Blänker skönt — se ut!
Inte min strupe är våt,
Nu mej till disken följ åt.
Nymfer, fyll i glasen,
Och *Mowitz* stryk på basen,

Än

Än har jag qvar en plåt.
 Borrt med sorg och gråt!
 Jag trotsar jordens Kungar,
 Men min blix! jag slungar
 Blott mot Cypris ungar.

Bachus är jordens Monark:
 Krogen han bygt till sin ark.
 Nymfer uti hufvor.
 De blifvit Gubbens dufvor.
 Han är en mild Monark.
 Venus är alltid hans gäst,
 Gift utan lysning och prest.
 Pussig, trind och nyter
 Han hennes strumpband knyter.
 Bror! detta vin är bäst.
 Jag vid stoln är läst.
 Jag sitter här i dimma,
 Jag om öl vill primma.
 Hvilken ljuflig timma!

Är jag nu Kejsare bror?
 Är jag ej mäktig och stor?
 Visst har jag ett rike:
 Ej Påfven är min like.
 Lyft på mej Kronan, bror.
 Midt uti bål'n är mitt slott,
 Aldrig trompeter och skott

Ska mitt lugn förstöra,
 Jag vill lagar göra.
 Min milda spira blott
 Vattnas ska i vått,
 Och s'en en full Magister,
 Som Finance-Minister
 Fylla bälens brister.

Sången hade inte väl slutat, förrän en figur kom inrusande, menniska och äfven karl till utseende, men af en besynnerlig kostum. En liten rund hatt betäckte ett oformligt stort hufvud. Ögona blixtrade raseri och munnen gjorda hundrade vridningar. Besynnerligt låter det, men sanning var det, att näsan satt mycke på sned, förmodeligen ett fel i constructionen af Näsbenen. Den besynnerliga Riddarn hade öfverrock af askegrått kitay och busaroner af samma slag, samt strumpor och skor. Omkring lifvet satt ett bälte, hvarifrån framttittade tvänne fruktansvärda pistoler; en kuriassiersabel svängdē vid sidan, och duktiga näfvar fullkomnade den respektabla bilden. Alla häpnade vid denne galnings första åsyn, till och med *Murkenström* förlorade sin fattning och kunde inte tala på en lång stund. Den fruktansvärde nykomne gästen såg vildt omkring, liksom han sökte någon. Omsider, då han fått ögonen på *Clementia Duns*, utbrast han: "Jag har dig då här din Varginna, här, ibland

ibland hela djurriket. Ack, hvad jag ser! Ejörnar, tigrar, räfvar, roffoglar af alla sortamenter, dufvor med ormsvansar, läderlappar, flädermöss, krokediler, gösar, — ack, här blir jag konfunderad — *Clementia*, du är en hök — men jag skjuter ned höken. (Nu framtog han den ena pistolen, men den fråntogs honom af *Månstråle*). "Trolösa", yttrade åter främlingen: "Känner du igen mig? *Clementia* svärade honom: "Jag känner alltförväl *Doctor Venus*, som efter berättelse, skulle afidit i månads raseri.

Venus. Ja, jag är Doktor *Venus* och du är den otacksammaste af alla qvinnor.

Clementia. Men hvarför är Ni så beväpnad? Hu! jag är riktigt rädd för Er.

Venus. Vill du åter bli min? vill du svärja vid din oskuld och kärlek att åter bli min och vara mig trogen?

Clementia. Ja, om Ni går Er väg och ber sällskapet om förlåtelse för det Ni stört dess nöje.

Venus föll verkligen på knä, för att be Assemblén om förlåtelse, men då man allmänt skrattade, förstod han att man gjorde narr af honom; derföre steg han hastigt upp, och med en dundrande röst frågade hvarför man skrattar åt honom.

"Ni ser så Riddarlik ut", svarade honom *Månstråle*, "och Ni tycks ha mod att spanna på draken eller en väderqvarn, för att befria en bortröfvad Prinsessa. Förmodligen saknar Ni en Älskarinna, som Ni återsöker; förmodligen är denna Älskarinna antingen en oskyldig fröken eller Prinsessan af Jerusalem, som några duktiga Algiriska matrosar för ett par dar sedan, bortröfvade från Eskorten, just då den passerade Spinhusviken, för att ankra vid kärlekens Ö. Olycklige Riddare! jag beklagar Ert öde — men svara mig, gissar jag inte någorlunda rätt?"

Venus. Till någon del. Men den skatt jag söker har aldrig passerat Spinhusviken. Nej, i de Arkipelagiska farvattnen har hon irrat omkring; och nu är hon ej mera den hon har varit. Ack, då jag först lärde känna henne, glänste dygden i hennes öga, som en vårblomma: hennes panna var ren som himlafestet, första dagen efter skapelsen. En bortröfvade henne ifrån mig, en bort, som var min vän. Se här, han har sjelf skrivit till mig derom²². Nu framvisade *Venus* det bref, med Jurnalen, som var från Medicinæ Candidaten *Jöran Coopavéen*. Ingen af sällskapet hade svårt att begripa det den olycklige *Venus* var rörd till sina sinnen; Och det är en historisk sanning, som sedermera bekräftat sig, att detta bref från hans vän, hvarigenom han underrättades om *Clementias* trolöshet, försatt honom i detta olyckliga tillstånd. *Venus*, som älskade *Clementia* med en utsväfvande passion,

kun-

kunde ej dröja i Ystad, efter denna gruffiga underrättelse. Han hade fast beslutit att uppsöka henne, och beväpnat sig, för att försvara sig och henne, i fall någon skälm ville göra honom hans rätt stridig. I detta afseende kom han till Stockholm; och att hans Dulcinea denna afton roade sig i Uggelvikska Societén, hade han fått veta af en hennes bekant. Med en lågande inbillning, en viss oskuld i känslan och en viss lenhet i karaktären, är det, vid frågan om en stor olycka, ej svårt att mista förnuftet. Säg man nånsin ett Trähufvud bli fullkomligt galen? Säg man en för äran eller hjertats renare njutningar känslolös varelse mista förståndet? Nej, blott filosofen och den verkliga perukstocken ha en så väl organiserad byggnad omkring hjernan, att någon galenskap ej förmår tränga dit. Det är blott den sangviniska Ynglingen och den melankoliske svärmaren, som ha få förskämda vätskor att de låta hjernan stumdom dansa slängpolska. Korrt och godt, den stackars *Venus*, en romantisk Yngling; hade förlorat bruket af sina sinnen, genom sin bedragna kärlek för *Clementia*; och att hans själ var af poetisk natur, skall snart visas.

Månstråle bad honom berätta sina kärlekshändelser: med vilda ögon betraktade han först *Månstråle*, sedan tog han hans hand, som han starkt kramade, hvarpå han började:

”I egenskap af hälsans förbättrare gjorde jag tjenst på detta ställe, der gudinnor, som blif.

blifvit sjuka af de förpestande vindar, hvilka stundom öfverfara kypris behagliga Ö, vårdas och till hälsan återställas; der hjeltar, som blödt för fäderneslandet, för att blifva friska, förlora en arm eller ben; der unga qvinnor, som varit behäftade med magsyra, återfå en ren andedrägt; och der man kurerar så väl för skabb som kräftan — på detta ställe, säger jag, gjorde jag tjenst, och lärde der känna en sjukvakterska, som hade den skönaste dotter. Jag blef kär i denna flicka, ty ingenting var naturligare. Lättare och med mer sanning skulle Poëten kunna måla en Cherubim, än jag *Clementias* skönhet. Lättare skulle han på sin duk framställa den natt, som evigt utbreder sig öfver afgrunden, än jag denna trolösa flickas själ. Men jag var kär — och min flickas lilla trånga kammare, med blyrutor och fällbänk, var i mitt tycke, en vinkel af sjelfva paradiset. Men jag måste gå en betydlig väg från Lazarettet, för att komma fram till *Clementias* gudomliga boning, (ty Ni skall besinna min herre, att hon bodde på söder, vid Nytorget, strax bredvid Malongska huset). Med Modrens samtycke hyrde jag derföre ett rum åt min älskade i Stan, i Göran Helsinges gränd. Den tid, jag besökte min flicka på detta ställe var den lyckligaste i min lefnad. Hon lefde blott för mig och jag blott för henne. Nu kände jag inga lifvets bitterheter. Hennes kärlek var en gyllene krona på mitt huvud, och hennes trånga Kammare, mitt rike, der jag utan möda och bryderi styrde mina Undersätare, emedan jag hade inga att styra.

Visst

Visst oroades stundom mitt hjerta, då jag såg
 en och annan komma, hvilken uppförde sig
 som min rival. Men dessa bekymmer liknade
 blott lätta moln, som uppkomma sommarmos-
 gonen, innan solen vaknat, men som försvin-
 na då hon framilar ur sin gyllene port. Att
 hon skulle bli min Maka, var afgjordt; och
 jag ansåg henne redan, som min lagliga egen-
 dom då jag af Collegium Medicum blef bort-
 kommenderad med Arméén. Jag skiljes ifrån
 henne, och beständigt står hennes bild för
 min fantasi. Men omsider upphör hon att
 skrifva mig till; jag kan ej gissa orsaken,
 förr än jag får detta olyckliga bief från *Jöran*
Coopavéen med hans fördömda jurnal. Jag re-
 ser till Stockholm att hämnas, eller återtaga
 hvad jag förlorat. Kommen väl hit, berättar
 man mig från alla hål, hennes obetänksamhe-
 ter, hennes trolöshet och föraktliga uppföran-
 de. Jag har beväpnat mig som Riddarn Bai-
 jard, och om hon ännu vill fortfara som hon
 begynt, skall udden af mitt svärd, färgas i
 hennes hjertblod". Hittills hade den stackars
 narren, som man ser, talat simpelt förnuft;
 men nu började han svärma, och han fick
 fullkomligt anfall af sin galenskap. Som *Ve-*
nus nyligen läsit *Don Quichotte* och flere af
 de sann-sagor Brodern Spiess författat, hade
 han ovanligt delikata känslor; hvarje flicka,
 var i hans ögon, till det minsta en fröken på
 sidolinien, och hvarje vacker flicka dotter af
 en Prins, som gift sig med en herdinna till
 vänster, (haft en mätress.) Nu började han
 i en rasande hög ton: "Ja, min Furste! (Män-
 sifå,

stråle) sådan var den Prinsessa jag förlorat. Diamanterne i hennes hår hade inte värde mot hennes ögons diamanter. Och hennes binder? Ack, Evas, då Adam satte på henne — Vigselringen, voro inte mer friska, mer gudomliga. Hvar är hon nu? På Atlantiska hafvet, på Caspiska hafvet, i finska viken eller vid Kodjupet? På något af dessa Oceaner, måste hon nu säkert sväfva emellan himmel och jord. (vatten?) Kanske ett strömdrag . . . dock, jag bäfvar att tänka derpå. Men Ni, durchlauchtigste Furste, nämde något om Algeriske matrosor . . . dock, hvad talar jag? jag tyckte nyss att jag såg min älskarinna i denna lysande församling af Frökvar och Prinsessor; af Grefvar och Riks Furstar; men det var blott hennes ofullkomliga bild. Men (han får *Clementia* åter i sigte) hon står ju där? är det du *Clementia*? Din dygd är dyrare än Cleopatras pärla; din dygd är en pärla och denna pärla kan aldrig vara borttröfvad. Dock, det är ej du; dessa insjunkna ögon hade ej min *Clementia*; denna ofantliga fetma gjorde ej hennes spåda lif så oförmligt; inte hade hon dessa knubbiga armar, denna sneda utstående höft, . . . nej, fy fan! det är inte du. Min *Clementia* var en Prinsessa. Men kanske någon Turkiskt Pascha har omskapat dig; kanske du glömt mig för honom: ditt blod skall aftvä denna, skymf . . . (nu drog han sin plumpa husarsabel och ville expediera den stackars flickan till en annan värld; *Månstråle* var ej ensam mäktig att vrida sabeln ur hans händer; *Murkenström* och *Lymmelkoff* kommo

väl äfven till hjelp, men den rasande *Venus* kastade dem i väggen, som barnungar. Slutligen kommo ett par Polisbetjenter, som voro närvarande vid Assemblén, nemligen *Petter Luf*, en liten tjock rödblommig gynnare, och *Göran Skruf*, som var en karl, hvilken aldrig gjorde någon människa för när, utan alltid om våren, med höflighet, och emot en sup och ett par tolfskillingar, påminde Husägarna att hålla sina rännstenar fria från orenlighet, emedan polisen älskade ingen stank; och stank är ovanlig i Stockholm. Desse med tillhjälp af *Tofesius* och flere andra personer, höllo den desperata *Venus* i styr, och fråga väcktes om han inte borde föras till Stockholm att sättas in på *Kastenhof* öfver natten, till dess vederbörande om honom, såsom galen, kunde vidare förordna. "Ha, ha! ha!" sa gubben *Murkenström*, det är med respekt te säjandes, dålig Polis vid *Uggelviks Helsokälla* och äfven en strunt-Fiskal, som inte sjelf kan förvara en person, som förbrutit sig inom dess eget gebiet. Rår karlen för att kärleken gjort honom galen? Om han buggit till konstituerade Fiskalen så att denne blifvit sned, hade *Venus* blifvit brottslig för det? han är ju galen? han skall ej införas som ett spektakel, till *Kastenhof*. Jag åtar mej att vårda honom; och *Mamsell Clementia* får passa Oss opp'. Detta tal hade den verkan, att den olycklige *Venus* fick bli kvar, och Polisens missionärer förvärfvade sig ingen förtjenst, medelst hans transportande i arrest.

5. Kapitlet.

Men nu tilldrog sig en annan händelse, som gjorde *Murkenström* inte lite flat. Den ofvannämde hyggliga karlen *Göran Skruf* kastade sina ögon på begge flickorna, som sist ankommit till Balen, nemligen den föregifna *Mamsell Murkenström* och *Mamsell Burk*. *Skrufven* var nog ohöflig att gå fram och titta *Mamsell Murkenström* i synen och fråga henne om han inte kände rätt. Flickan låt inte öfverrumpla sig, utan frågade honom om han vore rätt slug eller hvad han hade med henne att göra. "Förtusan", skrek *Skrufven*, "är det inte du mitt vackra barn, som tjent hos *Chokolad-Fabrikören*, och som nappat ifrån honom ett och annat, och som ger dig ut för fröken om qvällarne, när du möter någon vacker herre? besitta mej, är det inte du! du ska visst få tak öfver hufvu". Hela *Assemblén* kom i rörelse och i synnerhet blef *Murkenström* surprinerad. *Petter Luf* betraktade flickan, men han kallade sin medbror ett nöt, som såg så opp åt väggarne. Det var alldeles inte den flickan, hvarom var fråga, utan någon helt annan. Då *Polisbetjenterna* närmare betraktade båda flickorne, igenkände de dem varra — *Mamsell Burk*: en barnflicka vid namn *Maja Klut*; och *Mamsell Murkenström*: en annan tjänstflicka med namnet *Stina Håj*. Begge, som för några veckor sedan, af sina matmödrar fått tillstånd att bevista en dans på ett anständigt ställe, — men som likväl stod på krogen *Buren* vid *Skinnarviken*, hade efter det.

detta nöje ej återkommit i sina tjänster, utan inqvarterat sig hos en gammal kärring på Rörstrandsgatan (der all förbjuden tross skall inqvartera sig, hvilket upplysningsvis lemnas till efterrättelse åt Polisens flygande Merkurer) samt hos henne tillbragt hela tiden. De ångrade väl ofta sin ostadighet, men i tjänsten tordes de ej tillbaka, och för Polisen fruktade de, emedan de redan i Tidningarne voro efterlysta. Kamraterne *Luf* och *Skruf* som hade sig uppdraget att uppsöka dem, begagnade nu tillfället dertill. Flickorna bortfördes och på det ingen från denna stund skulle på Uggelviks-Balerna få inträde, utan att vara allmänt välkänd, utfärdades ett reglemente, för långt att meddela Läsaren.

6. Kapitlet.

Dock, hvarföre dölja sanningen? bekännom uppriktigt, att ofvannämde tvänne hyggliga Nymfer, som endast voro förlupna tjenstehjon, anammades af Vederbörande, och fördes följande dagen till det Themis's tempel, som man verkligen kan kalla Themis's skärseld, och hvilken måste uthärdas innan man kommer till Gudinnans ordentliga helgedom. Polisen dömde flickorna att sitta vid spinnræcken på behaglig tid — och *Murkenström* blef flat, då han såg sig genom en slinka, be-
dragen på Faderskänslan.

Morgonsolen framgick med all sin präkt; ej olik en Theaters vaggande, rödlätta Styresman,

man, en morgon då han undsluppit kräkningar, och Spanska flugor ej blifvit applicerade på förståndet; morgonsolen framgick, säger jag, och manade Balens Ledamöter att åtskiljas.

Man måste likväl dricka dessförinnan; och som en kavaljer, hvilken tjent Muserna, mycket skröt af favörer, som alla Fruar, Jungfrur och Fröknar bevisat honom; måste ha emottaga varningar af den ofvannämde Trollmannen; som, till tjänst för alla skrytande, dumma junkrar, berättade följande med titel:

Den straffade Storskrytarn,

Anekdot från 1780-talet.

Jan Samuel Luns en vacker dag,
 (På Kastenhof, jag tror, det hände.)
 Skröt i ett ganska muntert lag,
 Att hvarje vacker Fru var svag
 För honom blott — som alla kände.

Hans tal, det föll precis så här:
 "Jag hos Fru NN gör visiter,
 Hvar afton Mannen borta är:
 Dess syster ock är i mig kär.
 Och begge ä just små kariter.

Fru N. som nyligt Enka blef,
 Är i mitt våld — en liten toka,
 Som mina bref först sönderref . . .
 Men hvem kan motstå mina bref?
 Och hvilka Damer äro kloka?

Den

Den vackra Öfverstinnan N,
 Då Mannen nyligt var på kuren;
 En stund mig gjorde motstånd — men
 Helt korrt och godt: hon blef min vän,
 Af bara känsla för Naturen.

En viss Mamsell . . . en Kammarfru . . .
 Se hennes väst — se blicken bara . . .
 Nå var jag lycklig? dömmen nu!
 På morgonen till klockan 7
 En gång jag fick hos henne vara.

Att vinna skönheter är lätt —
 Femhundra jag i Stockholm vunnit.
 Om manneq syns — på tusen sätt,
 Man gör en hedrande reträtt.
 Och kuppfri jag mig alltid funnit”.

Han slutar: Blygsel eller skam
 Var icke på hans panna gjuten.
 ”För buffeln likväl flyr ett lam”
 En sade: ingen dock stod fram
 Och buffeln gaf ett slag på truten.

Af sällskapet två eller tre,
 Dock harmades och hämd beslöto:
 De Damer, *Luns* nu skymfode,
 Som vördnadsvärda kände de,
 Och hämden re'n i förhand njöto.

Man gjorde genast opp en plan,
 Förnuftig nog och ny tillika;
 Nu känd kring Malmarne och stan,
 Så klok, så god, att inte fan
 Af ren instinkt den kan begripa.

På Clas på Hörnet, om jag mins,
 (Jo, Clas på Hörnet, ganska riktigt,)
 En bal blef tillställd, som man mins;
 Dit äfven bjöds de skönas Prins,
 Och han kom dit nog oförsigtigt.

Han tänkte göra här figur;
 (En stark figur han verkligt gjorde.)
 Han såg ej hämden stå på lur;
 I allt var sanning och natur,
 Och mera kanske än det borde.

Luns dansade — och i hans mine;
 Var sällhet med hans högmod parad.
 Han tryckte ömt en skön kusin,
 Var ofta ej i gesten fin,
 Och fick hvar tryckning ej besvarad.

Kom hit, kom hit, "skrek en hans Vän":
 (En älskvärd Vän) i nästa Salen
 "En bål Oss väntar — tömmen den:
 "Har man den fulla bägaren,
 "Så, om man dansar är man galen".!

Blott Nymfer skola fylla i
 De glas, som alla brödren tömma.
 Här fyra små prestinnor bli
 Tjenstgörande hos Oss, och Vi
 Belöningen åt dem ej glömma".

Sagt: Nitton, tjuge Vänner re'n
 (Men karlar voro allihopa)
 Nu störta in, på lätta ben,
 Och svärmä här, vid vaxljus sken,
 Och: lefve Luns! de alla ropä.

Bland dem man fyra flickor ser;
 Som fröknar nätta, blyga söta;
 En sup fick Nymfren (men jag ber
 Govänner stöten icke Er.)
 Att desto bättre glasen sköta.

Luns stod förundrad då han fann,
 Att Nymfren söpo: nu signalen
 Blef gifven — färdig stod hvar man;
 Med glas i hand: Nu gissas kan
 Till ändamålet utaf balen.

Man slöt en cirkel; midt i den;
 Af Nymfren Luns blef kurtiserad.
 Nu roptes: "Lefve Luns, vår Vän!"
 Jag ryser för berättelsen,
 Fast händelsen är sannt passerad:

Men Nymfren ä ej fromma de.
 De blotta grymt de skönas hjelte;
 Som tappert sig försvarade:
 En kort sekund han hvilade,
 Men se'n å nyo spände bälte.

Ett ställe som ej nämnas må,
 Men godt som det, der hjernan sitter,
 I kupig ställning blottas så;
 Att han en ridbastu kan få:
 Och man den ger, så godt man gitter.

Han detta straff nu lagligt får
 Af Nymfrens händer, ömma, mjuka.
 Ett skratt nu rundt kring laget går,
 Och Luns lektionen väl förstår:
 Gud gifve han förstår den bruka.

Nu bastonaden slutat här:
Och något flat att så raljeras —
Af hugg och slag han blånad bar,
Af ambition han sårad var,
Och smög strax bortt — och applåderas.

De flickor, kära Läsare,
Executores här, af Lagen,
I frågen: "hvilka voro de"?
"Visst några af Kariterne
Som vaka natten, sofva dagen"?

Nå gissa: — tömmen edra glas
Er gissning dock har många brister.
De Nymfren, klädde uti gas,
De voro — må Ni ej bedras —
Blott fyra handfasta gardister.

Sedolära.

En Fryne man förtala kan;
Ej någon hennes rykte hämnar.
Men skymfas dygden, alltid man
Sent eller tidigt hämnarn fann,
Som åt förakt och blygd Oss lemnar.

Berättelsen var slut; oeh samtliga Balens
respektifve medlemmar åtsksldes.

Härmed sluta Vi, Gudskelof! beskrif-
ningen om Uggelviks-Balea, hvilket arbete så
mån-

mången matrona tadlat, så mången liten Literatör dissekerat, och så mången olycklig Spelare ansett vara en produkt af förtalet och skamlösheten.

Nu, i Aprill 1815, kunna Vi, såsom slutkapitel till denna Bok anföra: att samtliga Ledamöterne af Uggelviks-Balen, utom några få, låto sig rätta af Trollmannens varningar.

Struntman räknas bland exceptionerne; han är nu verkligen galen, genom sin *Fredrikas* trolösheter; duschbader hjälpa blott för ögonblicket, och om en stund kommer sjukdomen åter med fördubblade krafter.

De öfrige som måste undantagas äro äfven 1:o *Fredrika Skott*, som låt sig förföras af Satan, klädd som Kavallerist. Hon är nu på Spinhuset.

2:o *Mamsell Pfnurr*. Vistas på D:o.

3:o *Fru Hemplinger*. Har dränkt sig.

4:o *Mamsell L'Ouggleviqûe*. Dricker spirituösa saker så kopiöst, att vidare restitution ej är att förvänta.

5:o *Lotta*, von *Kloos* juvel, är öfvergifven både af von *Kloo* och *Månstråle*. Nu sjunger hon psalmer.

6:o *Tofesius*; dog på samma sätt honom förespåddes, och

7:o *Spin:*

7:o *Spindelin*; kommer att få sin lön med det snaraste.

Slutligen tillönskas alla *Tadlare* af *Boken om Uggelviks-Balen*, ett helsosamt resultat af den själaspis de vänta sig af andra *Romaner*, som ej kommit från samma händer som denna berättelse *).

---

*) Berättelsen om *Majken Munteys* uppståndelse ur grafven, hennes giftermål och flere öden, skall särskilt meddelas.

